

ENSIMMÄINEN KERTA

Nuoret osallisena seurakuntavaaleissa

Linda Raitisto ja Heidi Tirkkonen
Opinnäytetyö, syksy 2010
Diakonia-ammattikorkeakoulu,
Diak Etelä, Helsinki
Sosiaalialan koulutusohjelma
Diakonisen sosiaalityön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + diakonin
virkakelpoisuus

Tiivistelmä

Raitisto, Linda & Tirkkonen, Heidi. ENSIMMÄINEN KERTA, - nuorten osallisuus seurakuntavaaleissa. Helsinki, syksy 2010, X s, X liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä Helsinki. Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonia suuntautumisvaihtoehto, sosionomi. Sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus

Opinnäytetyössä selvitettiin 16–18-vuotiaiden nuorten kokemuksia Salon ja Uudenkaupungin seurakuntavaaleista 2009. Haastattelukyselyllä tavoitettiin evankelis-luterilaisten nuorten mielipiteitä vaalien järjestelyistä, tiedon saannista sekä nuorten äänestyskäyttöön vaikuttavista tekijöistä. Aineisto kerättiin kvantitatiivisin menetelmin Internet-kyselynä toukokuussa 2010.

Kysely toteutettiin Salon ja Uudenkaupungin toisen asteen oppilaitoksissa oppituntien aikana. Kyselyssä selvitettiin nuorten äänestyskäyttämistä seurakuntavaaleissa 2009, nuorten osallisuutta seurakunnassa ja nuoren arvostamia seurakunnan toimintamuotoja. Kyselyllä kartoitettiin keinoja nuorten aktivoimiseksi valtakunnallisissa seurakuntavaaleissa.

Kirkon strategiassa on linjattu, että nuorten äänestysaktiivisuutta seurakuntavaaleissa tulisi vahvistaa ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia lisätä. Nuorten vaikutusmahdollisuuksia on lisätty laskemalla äänestysikärajaa seurakuntavaaleissa 16 vuoteen. Nuorten Keskus ry tarjosi aiheen tutkia ylimääräisiä seurakuntavaaleja 2009.

Tulosten mukaan suurin merkitys nuoren äänestysaktiivisuuteen on nuoren oma ja perheen osallisuus seurakunnassa. Nuorilla ei ole tarpeeksi tietoa kirkon hallinnosta, eikä ymmärrystä mihin, äänestämällä voi vaikuttaa. Nuorten äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi nuorilla tulisi syntyä kokemus, että heidän äänellään on merkitystä.

Asiasanat: Evankelis-luterilainen kirkko, seurakuntavaalit, nuoret, osallisuus, äänestäminen

Abstract

Raitisto, Linda and Tirkkonen, Heidi

FIRST TIME, -Young people's involvement in parish elections.

X s., X appendices. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2010.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of the thesis was to study the experiences that 16-18 year olds have had in the parish elections held in Salo and Uusikaupunki in 2009. Data was collected by using a questionnaire. The survey was targeted at the young members of Evangelical-Lutheran church. The quantitative research method was used in the study and the study was conducted in 2010.

The survey was conducted in secondary and vocational schools in Salo and Uusikaupunki during one of their lessons. The survey examined the voting habits of the young people in the parish elections held in 2009. The participation in the congregation and its activities were also studied. We strove to identify the ways how to mobilize young people in the national parish elections to come.

In the church strategy it is aligned that the activity of young people, voting in parish elections, should be strengthened. Furthermore, their participation related to the matters concerning church should be increased. This has been enhanced by lowering the voting age in parishes to 16 years of age. The initiative to study the parish elections in 2009 came from the Christian youth center.

According to the results, the greatest factor concerning whether the young people voted or not was their own and their families' involvement in the church. Young people did not have enough information about the church's administration and they did not have enough knowledge if voting was meaningful to begin with. In order to increase the voting rates it is essential that young people know the meaning of voting and they are provided more information on the candidates, for example.

Keywords: parish elections, young people, Evangelical-Lutheran church, voting, involvement

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2. Nuorten osallisuus yhteiskunnassa.....	7
2.1 Osallisuuden määritelmä	7
2.2 Nuorisolaki 2006.....	8
2.3 Nuoret osallisena yhteiskunnassa	9
2.4 Äänestysikärajan laskeminen kunnallisissa vaaleissa	12
3 NUORET EVANKELIS-LUTERILAISESSA KIRKOSSA	15
3.1 Nuori kirkon jäsenenä.....	15
3.2 Kirkon nuorisotyö.....	17
3.3 Nuoren uskonnollisuus	21
4 NUOREN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN KIRKOSSA	22
4.1 Kirkon strategia painottaa nuorten osallistumista	22
4.2 Osallisuuden toteutuminen seurakunnissa	24
4.3 Nuorten osallisuutta lisääviä hankkeita	27
4.4 Nuorten keskus ry	30
4.5 Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä (NAVI)	31
5 SEURAKUNTAVAALIT OSANA VAIKUTTAMISTA	32
5.1 Kirkon rakenne	32
5.1.1 Kokonaiskirkon taso.....	33
5.1.2 Hiippakuntataso	33
5.1.3 Seurakuntataso.....	35
5.2 Seurakuntavaalien historia	37
5.3 Seurakuntavaalien äänestysikärajan laskeminen	40
5.4 Nuoret luottamushenkilöt kirkossa.....	42
5.5 Nuorten luottamushenkilöiden kokemukset vaikuttamisesta	43
6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	46
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	47
7.1 Tutkimusmenetelmät	47
7.2. Aineiston hankinta ja analysointi	48
7. TUTKIMUKSEN TULOKSET	50

7.1 Kyselyyn vastanneiden perustiedot	50
7.2 Osallisuus seurakunnassa.....	52
7.2 Seurakunta-aktiivisuuden merkitys äänestämiseen.....	53
7.3 Äänestäneiden kokemukset	54
7.4 Äänestämättä jättämisen syyt.....	55
7.5 Keinoja nuorten aktivoimiseen.....	56
7.6 Johtopäätökset	58
8. POHDINTA	59
8.1 Tutkimustulosten käyttö valtakunnallisissa vaaleissa	59
8.2 Tutkimuksen onnistuminen.....	61
8.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	63
8.4 Opinnäytetyöprosessi ja ammatillinen kasvu	64
LÄHTEET	66
LIITTEET	

LIITE 1

LIITE 2

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme sai alkunsa mielenkiintoisen ja uuden aiheen kannattelemana, kun 16-vuotiaat nuoret pääsivät äänestämään ensimmäistä kertaa seurakuntavaaleissa. Aihe on hyvin ajankohtainen, sillä keinoja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi on pohdittu niin kirkon kuin yhteiskunnankin puolella paljon. Suomen evankelis-luterilainen kirkko toimi edelläkävijänä, laskiessaan äänioikeusikärajaa 16 vuoteen seurakuntavaaleissa. Äänestysikärajan laskeminen myös kunnallisvaaleissa on ollut jatkuvasti esillä. Yhteiskunnallisella puolella viimeisimpiä nuorten osallisuutta tukevia muutoksia on uusi nuorisolaki, joka velvoittaa kunnat huomioimaan nuoret päätöksenteossa.

Opinnäytetyössä käsittelemme nuorten osallisuutta seurakuntavaaleissa ja nuorten äänestysaktiivisuuteen vaikuttavia tekijöitä. Kirkkolain (689/2008) muutos äänioikeusikärajan lasku 18 vuodesta 16 vuoteen tuli voimaan 1.1.2009. Äänestysikärajaa sovellettiin niihin seurakuntavaaleihin, joiden ensimmäinen vaalipäivä oli aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua lain voimaantulosta. Salossa ja Uudessakaupungissa järjestettiin seurakuntien yhdistymisen vuoksi ylimääräiset seurakuntavaalit syyskuussa 2009, joissa 16–18-vuotiaat olivat mukana uutena äänestäjäryhmänä. Valtakunnallisesti seurakuntavaalit järjestetään marraskuussa 2010.

Saimme opinnäytetyön aiheen Nuorten Keskus ry:ltä, joka tekee yhteistyötä Kirkkohallituksen kanssa äänioikeutettujen nuorten aktivoimiseksi. Nuorten Keskus ry motivoi nuoria äänestämään kampanjallaan Ensimmäinen kerta. Nuorten Keskus toivoi, että kaikki mahdollinen tieto jo järjestetyistä seurakuntavaaleista ja nuorten kokemuksista kerättäisiin talteen. Tietoja voidaan hyödyntää koko maata koskevissa seurakuntavaaleissa 2010. Opinnäytetyössä taustoitamme nuorten osallisuutta yhteiskunnassa ja kirkossa. Tarkastelemme seurakuntavaaleja ja kirkon hallintoa osana vaikuttamista.

2. NUORTEN OSALLISUUS YHTEISKUNNASSA

2.1 Osallisuuden määritelmä

Osallisuudessa korostetaan yksilön kuulumista johonkin itseä suurempaan yhteisöön ja yhteisön arvostettuna jäsenenä olemisen tärkeyttä. Samalla korostuu myös yhteisön vastuu yksilöstä, ja luottamus tämän toimijuuteen. Yksin ei voi olla osallinen, vaan yhteisön on oltava sellainen, että osallisuus on mahdollista. Osallisuus on näin ollen sekä yksilöiden että yhteiskunnan asia. Se on todellisen vastuun kantamista ja saamista oman ja koko yhteisön toimintakyvystä. Osallisuus on oikeutta omaan identiteettiin ja arvokkuuteen osana ryhmää tai yhteisöä, se on sitoutumista toiminaan yhteisten asioiden parantamiseksi. (Kiilakoski 2007, 13–14.)

Yhteiskunnan muuttuessa ja kehittyessä nuoruus ja nuoruuden käsite on laajentunut ja samalla monimutkaistunut. Nuoruus ei rajoitu vain murrosikään, vaan ulottuu lapsuudesta aikuisuuteen (Opetusministeriön nuorisoyksikkö 2004.) Nuorisolain mukaan nuoria ovat kaikki alle 29-vuotiaat (Nuorisolaki 2006).

15–19-vuotiaita nuoria oli vuoden 2009 loppuun mennessä 334 636, 20–24-vuotiaita oli 324 472 sekä 25–29-vuotiaita oli 344 634 (Tilastokeskus 2009). Nuoria ja nuoria aikuisia on siis reilusti yli miljoona. Tulevaisuudessa nuorten osuus koko väestöstä on arvioitu pysyvän 16 prosentissa aina vuoteen 2030 saakka. (Allianssi a 2001, 8.)

Nuoren osallisuuden voidaan ajatella laajasti olevan tämän jäsenyys sosiaalisissa verkostoissa. Osallisuus ja osattomuus todentuvat konkreettisesti nuoren lähiverkostoihin kuulumisena ja niiden ulkopuolelle jäämisenä. (Raitakari & Virokangas 2009, 10). Osallinen nuori kokee itsensä päteväksi ja tulee arvostetuksi omassa roolissaan yhteisössä, osallisuuden tärkein piirre on

yksilön oma kokemus (Gretschel 2002, 90–91). Yhteiskunnan tasolla on löydettävä tilanne, jossa nuorten osallinen toiminta on mahdollista. Yhteisön on oltava sellainen, että nuori pystyy olemaan vapaasti oma itsensä ja tuomaan omat näkemyksensä esiin. Turvallinen ryhmä on yksi osallisuuden keskeisin tekijä. (Kiilakoski 2007, 13.)

On olemassa erilaisia syitä, miksi nuorten osallisuutta suunnitteluun ja päätöksen tekoon pidetään tärkeänä ja tarpeellisenä. Osallistuminen on inhimillinen, moraalinen ja demokraattinen oikeus, hyvinvointivaltiossa velvollisuus sekä tarpeellinen voimavara ongelmien ratkomisessa. Nuorten osallisuutta pyritään tukemaan niin, että nuoret pääsevät vaikuttamaan heidän omaan käyttöönsä tulevien projektien suunnitteluun ja toteuttamiseen tiettyjen reunaehtojen puitteissa. Tärkeää on pohtia, mihin lapset ja nuoret voivat osallistua, miten ja millä ehdoin. Osallistumista ja vaikuttamista on täysivaltainen vaikuttaminen ja kumppanuus, jossa lapset ja aikuiset yhdessä analysoivat tilannetta ja suunnittelevat toimintaa. Jos kyse on kuulemisesta, kysyvät päättäjät nuorten mielipidettä erilaisista vaihtoehdoista. Nuoret innostuvat yleensä osallistumisesta, jos se on hyvin järjestettyä ja liittyy nuorta itseään koskeviin asioihin. (Horelli, Kyttä & Kaaja 2002, 31–43.) Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen keinot tulee perustua todellisiin ja konkreettisiin mahdollisuuksiin tehdä ja toimia. Osallistuminen ja halu vaikuttavat, eivät ole vain aikuisten ja täysi-ikäisten asia tai etuoikeus, vaan siihen voidaan oppia ja kasvaa jo lapsesta lähtien. (Allianssi a 2001, 6.)

2.2 Nuorisolaki 2006

Nuorten osallisuutta on pyritty lisäämään lainsäädännön avulla. Maaliskuussa 2006 astui voimaan nuorisolaki, jonka mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallisen ja alueellisen nuorisotyön ja -politiikan asioiden käsittelyyn. Valtakunnan, läänin ja kunnan tasolla nuoret on otettava huomioon erityisenä ikäryhmänä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. (Nuorisolaki 2006.)

Nuorisolailla uudistetaan nuorisotyön ja –politiikan arvopohjaa, käsitteitä sekä näiden toteuttamiseksi käytettäviä välineitä. Tavoitteena on antaa nuorille hyvät toimintaedellytykset heidän omalla ajallaan tapahtuvaan toimintaan. Tarkoituksena on edistää nuorten toimintaa heidän omissa yhteisöissään ja kunnallisessa päätöksenteossa heitä koskevissa asioissa. Tällä tuetaan nuoria ottamaan vastuuta elinympäristöstään muun muassa äänestämällä vaaleissa. Tavoitteena on, että jokainen Suomessa asuva nuori saa mahdollisuuden mielekkään vapaa-ajan kautta monipuoliseen harrastustoimintaan, itsensä kehittämiseen, iloon ja mielihyvään. Samalla luodaan edellytyksiä nuorten kasvu- ja elinolojen kehittämiseksi. (Nuorisolaki 2006.)

Lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinolosuhteita. Tavoitteen toteutumisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (Nuorisolaki 2006.)

2.3 Nuoret osallisena yhteiskunnassa

Suomen laki turvaa lasten ja nuorten kunnalliset vaikutusmahdollisuudet ja perustuslaki takaa perusoikeudet. Lain 6. pykälä toteaa, että lapsia ja nuoria on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja että heidän on saatava kehitystasonsa mukaisesti vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. (Perustuslaki 1999.)

Nuorten halukkuus vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin, on todettu eri yhteyksissä vähäiseksi (Allianssi 2001, 22.) Nuorten katsotaan olevan yhteiskunnallisesti passiivisia, ja vain harvat nuoret ovat kiinnostuneita puoluepolitiikasta (Nikkilä 2002, 65). Tämä näkyy hyvin äänestysaktiivisuutta tarkasteltaessa. Nuorten äänestysaktiivisuuden on arvioitu olevan noin 10–15 prosenttia yleistä äänestystasoa alhaisempi. (Allianssi 2001, 22). Nuorten

äänestysinto koko väestön äänestämiseen verrattuna on alhaista, ja mielenkiinto perinteistä politiikkaa kohtaan on vähäistä. Yhtenä merkinä tästä on koko ajan laskevat äänestysprosentit erityisesti nuorten ikäluokkien keskuudessa. (Nikkilä 2002, 65.) Nuorilla katsotaan olevan tietoinen mutta etäinen suhde politiikkaan. Äänestämättömyyttä ei siis voi tulkita vain kiinnostuksen puutteeksi. Tutkijat ovat osoittaneet, että poliittinen aktiivisuus jakaakin nuorison yhä enemmän kahtia. Nuorten käsityksiä vaikuttamisesta leimaa kuntien hidas päätöksenteko, sekä kuntapäättäjien välinpitämättömyys nuorten mielipiteitä kohtaan. (Allianssi 2002, 65.) Nuoret eivät koe, että heidän mielipiteellään on merkitystä virallisessa päätöksentekojärjestelmässä (Nikkilä 2002, 65) Omat vaikuttamismahdollisuudet koetaan vähäisiksi ja samoin kunnallisten asioiden kiinnostavuus (Allianssi 2001, 22).

Nuorten kiinnostusta kunnalliseen vaikuttamiseen on pyritty lisäämään mm. Nuorten vaikuttajaryhmien kautta. Suomessa arvioidaan toimivan noin 150 eri tavoin organisoitunutta ryhmää, joita voidaan kutsua nuorten vaikuttajaryhmiksi kuten nuorisovaltuustot. (Allianssi 2001, 22–23.) Nuorisovaltuustoihin ja niiden toimintoihin ei haluta sisällyttävää varsinaista puolueissa kytköksissä olevaa politiikkaa, vaan niiden vapaamuotoinen ja tietyllä tapaa liberaali toimintakulttuuri korostaa sitä, että puoluepolitiikkaa ei varsinaisesti tuoda nuorisovaltuustoon mukaan. Nuoret eivät halua olla poliitikkoja vaan vaikuttajia. Nuorten parissa sana vaikuttaja mielletään etujen ajajaksi ja kehittäjäksi. (Nikkilä 2002, 67.) Nuoret haluavat vaikuttaa heitä koskeviin asioihin, ja haluat olla mukana innostavassa toiminnassa omilla ehdoillaan (Allianssi 2001, 22). Nuorisovaltuustojen lisääntymisen syitä pohdittaessa on mahdollista olettaa, että suosion syynä on nuorten toiminnasta saama osallisuuden kokemus, joita muut yhteiskunnallisen vaikuttamisen areenat eivät pysty nuorille tarjoamaan (Nikkilä 2002, 67).

Suomalaisten vapaaehtoistoimintaa koskevien tutkimustulosten mukaan kaksi viidestä (39 %) 15–24-vuotiaista ja 51 prosenttia 10–29-vuotiaista on mukana vapaaehtoistoiminnassa. Kansalaisjärjestöjen vapaaehtoisuus on monille nuorille osallisuuden ja vaikuttamisen kanava. Nuoria motivoi

vapaaehtoistoimintaan erityisesti uuden oppiminen ja ystävien innostus. Nuorille vapaaehtoistoiminnassa on keskeisellä sijalla sosiaaliset kontaktit sekä yhdessä tekeminen. Merkittävää tutkimuksessa on se, että kaksi kolmesta (58 %) vapaaehtoistoiminnan ulkopuolelle jääneistä 15–24-vuotiaista nuorista lähtisivät omien sanojensa mukaan toimintaan, jos heitä pyydettäisiin, tai he saisivat kutsun muuta kautta (Yeung 2002, 77–78). Vilkkaimmillaan osallistumisaktiivisuus on 10–14 vuoden iässä, jolloin 2/3 osallistuu järjestötoimintaan (Allianssi 2001, 21). Yhdistystoiminnan vilkkautta on pidetty osoituksena siitä, ettei sosiaalinen pääoma tai yhdistystoiminta ole rapautumassa. Järjestökiinnittyneisyys tutkimuksen mukaan useimmat nuoret menevät järjestötoimintaan mukaan omaksi ilokseen tai saadakseen harrastukset. Yhteiskunnallisilla syillä on merkitystä harvemmilla. (Myllyniemi 2009, 34.)

Kaikista 10–29-vuotiaista nuorista 45 prosenttia on mukana jossain järjestötoiminnassa, kun mukaan lasketaan kaikki järjestöt, seurakunnat ja kerhot (Myllyniemi 2009). Suomalaiset nuoret ovat aktiivisimmin mukana urheiluseurojen, koululais-, ja opiskelijajärjestöjen, erilaisten harrastejärjestöjen sekä kirkon järjestämässä toiminnassa. Poliittisiin järjestöihin kuuluu kaksi prosenttia nuorista. Puoluepolitiikkaa tai uskontoa enemmän kiinnostusta herättää nuorten parissa projektityö, esimerkiksi eläinten oikeuksien puolustaminen tai luonnonsuojelu. Vapaaehtoistutkimuksen mukaan nuorille tärkeitä ja tyypillisiä ovat eläinten-, ympäristön- ja luonnonsuojeluasiat (yhteensä 19 %) sekä ihmisoikeusasiat (8 %). Toiminta toisten nuorten ja lasten parissa (35 %), terveys- ja sosiaalipalvelut (19 %) sekä urheilu (35 %). Selkeästi nuorille tärkein ja suosituin harrastus onkin liikunta ja urheilu. Vuosina 2001–2002 liikuntaa harrasti 3-18-vuotiaista 92 prosenttia. 40 prosenttia liikuntaa harrastavista nuorista kuuluu johonkin urheiluseuraan. (Allianssi, 2001, 21-22.)

Nuorisotutkimuksissa ja lainsäädännössä on viime vuosina korostettu nuorten osallisuutta ja toimijuutta sekä nuorten oikeuksia osallistua päätöksen tekoon ja palveluiden suunnitteluun. (Kiilakoski 2007, 17.) Kuntalaki (50 §) antaa nuorille

osallistumismahdollisuuden kuntien toimielimissä ilman päätösvaltaa. Lisäksi kuntalain kolmannen pykälän mukaan hallintosäännössä voidaan määrätä, että 15 vuotta täyttäneellä henkilöllä on läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa (Kuntalaki 1995).

Nuorten osallisuuden edistämiseksi ei riitä, että yhteiskuntaan luodaan erilaisia nuorten kuulemisjärjestelyitä. Näiden järjestelmien täytyy lisäksi tuottaa nuorelle kokemus siitä, että heitä kuunnellaan, arvostetaan ja että heidän mielipiteellään on väliä. (Kiilakoski 2007, 17).

2.4 Äänestysikärajan laskeminen kunnallisissa vaaleissa

Äänestymisen merkitys Suomessa on muuttunut vuosien kuluessa. Nuoret eivät koe äänestämistä kansalaisvelvollisuutena kuten aiemmat sukupolvet. Aiemmin äänestysaktiivisuus ja kiinnostus politiikkaan ovat kasvaneet iän myötä, mutta uusilla sukupolvilla äänestysaktiivisuus tulee pysymään matalampana myös aikuisena. Toinen syy äänestysaktiivisuuden laskuun on politiikan latistuminen. Erot puolueiden välillä eivät ole suuria ja vaaleissa ei ole enää samanlaista jännityksen tuntua. (Wass 2008, 41–42.) Äänestysprosentin nostamiseen nuorissa ikäluokissa vaaditaan aktiivista toimintaa kouluissa, kodeissa ja kansalaisjärjestöissä. Suomalaisten nuorten tietämys politiikasta on maailman huipputasoa, mutta osallistuminen erittäin heikkoa. (Brax 2010.)

Äänestysikärajan laskeminen kunnallisvaaleissa on toistuvasti esillä keskusteltaessa nuorten vaikuttamismahdollisuuksien ja osallistumisen lisäämisestä. Äänestysikärajan laskemista pidetään myös yhtenä keinona kasvattaa nuorista aktiivisempia kansalaisia tulevaisuudessa. (Vainila 2008, 54.) Useat tahot kokevat ikärajan laskemisen yhdeksi merkittäväksi kehityspaaluksi nuorten osallisuuden tukemisessa. Euroopan neuvosto on antanut suosituksen suorittaa toimenpiteitä nuorten äänestysaktiivisuuden nostamiseksi. Neuvosto suosittaa, että äänioikeus- ja vaalikelpoisuusikärajan alentamista kokeiltaisiin. (Oikeusministeriö 2010).

Myös kansainvälisesti äänioikeuden laskemisesta 16-vuoteen on ollut paljon keskustelua. Oxfordin yliopiston opiskelijoiden tekemässä tutkimuksessa äänestysiän laskemisen syyksi esitetään perustetta jonka mukaan nuorten aktiivisuus politiikkaa kohtaan lisääntyy äänestys oikeuden myötä (Chan & Clayton, 2006, 533). Kuitenkin 16–18-vuotiaat nuoret ovat tutkimuksen mukaan erityisen haluttomia äänestämään. Äänestäminen nähdään tapakysymyksenä, ja siksi äänioikeuden pysymistä 18 vuodessa perustellaankin ikäryhmän haluttomuudella äänestää. Seuraavina ikävuosina on todettu tapahtuvan poliittista heräämistä. (Chan & Clayton 2006, 552–555.) Britannian vaalilautakunnan pyynnöstä vuonna 2004 markkinointiyritys ICM tutki valtakunnallisesti kansan yleistä mielipidettä asiasta ja selvisi, että enemmistö kannattaa 18 vuoden äänestysikärajan säilyttämistä (Electoral Commission, 2004, 29–42). Nuorten Suomi 2001 –hankkeen tutkimuksissa on seurattu nuorten mielipiteitä kunnallisesta vaikuttamisesta. Vuoden 2002 vaihteessa nuorista 68 % oli sitä mieltä, että kuntalaisille tulisi tarjota uusia tapoja osallistua ja vaikuttaa. Äänestämällä vaaleissa nuoret halusivat ensisijaisesti edistää omia tai läheistensä etuja sekä tukea jotakin tiettyä asiaa. (Vainila 2008, 58.)

Äänestysikärajan laskemisesta Suomessa ollaan puolestaan ja vastaan. Yksi ikärajan laskemista kannattava taho, on ollut Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE. KANE on mm. linjannut, että äänestysikärajan laskemisesta 16 ikävuoteen kunnallisvaaleissa olisi järjestettävä kokeilu. KANEn mukaan nuorten äänestyskäyttäytymisessä on havaittavissa sukupolviefekti, eli nuorten äänestysaktiivisuus ei kasvakaan iän myötä, vaan se tulee pysymään matalampana myös aikuisena. KANE pyrkii tarttumaan tilanteeseen saamalla äänestämisen osaksi yhteiskunnallista kasvatusta. (KANE 2009.)

Allianssi on tehnyt kannanoton äänestysikärajan laskemiseksi kunnallisvaaleissa. Kananotossa vedotaan demokratiakasvatukseen sekä nuorten haluun vaikuttaa ja osallistua. Allianssin mukaan äänestysikärajan alentaminen olisi ajanmukaista ja oikeudenmukaista, sillä yhteiskunta on

muuttunut ja nuorilla on myös vero- ja rikosoikeudellista vastuuta. Muita argumentteja on perustuslain pykälä, jonka mukaan nuoren on saatava osallistua päätöksentekoon. Nuorten tulisi saada osallistua tasavertaisina kansalaisina päätöksentekoon, myös omien kuulemisjärjestelmien ulkopuolella. Myös ikääntyminen ja suurten ikäluokkien äänestysaktiivisuus aiheuttaa riskin, että nuorten ääni kuuluu yhteiskunnassa yhä vähemmän. Äänestäminen on mahdollisuus vaikuttaa myös sellaisille, jotka eivät ole muuten aktiivisia vaikuttajia. Äänestysikärajan laskeminen tukee lähiympäristöön kiinnittymistä, sillä nuorelle ehtii syntyä kokemuksia kunnallispolitiikasta yhteisistä asioista ennen mahdollista muuttoa opintojen perässä. Päättäjien on edustettava väestöä monipuolisesti, joten päätöksentekijöinä tulisi olla myös nuoria. (Allianssi 2010.)

Ulkomailla äänestysikärajan laskemisesta on ollut positiivisia kokemuksia. Itävalta laski ensimmäisenä ja tämän hetken ainoana EU-maana äänestysikärajaa 16 vuoteen kunnallisvaaleissa vaikuttaen näin nuorten yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja sen mahdollistumiseen. Joulukuussa 2008 ja tammikuussa 2009 tehdyssä vaalien jälkeisessä tutkimuksessa pohditaan nuorten poliittisia näkemyksiä, arvoja ja äänestyskäyttäytymistä. Tutkimus selvitti, että nuoret ovat kiinnostuneet poliittisesta vaikuttamisesta sekä politiikasta. Yli 75 % tutkimukseen vastanneista nuorista sanoi seuraavansa politiikkaa useammin kuin kerran viikossa. Ja yli 60 % nuorista sanoi olevansa kiinnostuneita vaalikampanjoista. Toisaalta nuoret olivat kriittisiä ja huolestuneita omasta politiikan tuntemuksestaan, toisaalta nuoret olivat kiinnostuneita saamaan tietoa poliittisista prosesseista. Ensimmäistä kertaa äänestäneet nuoret olivat tyytyväisiä maan demokratiaan, ja heillä oli suuri luottamus myös Itävallan poliittisiin järjestelmiin. Itävallan nuoret äänestäjät kritisoivat kuitenkin sitä, että poliittiset puolueet eivät ole kiinnostuneita nuoria koskevista asioista. Nuoret itse haluaisivat panostettavan koulutukseen, nuorten työttömyyteen sekä tasa-arvoon. (Kozeloh 2009.)

Oikeusministeriö asetti työryhmän pohtimaan kunnallisvaalien äänioikeusikärajan alentamisesta mahdollisia vaikutuksia. Kesäkuun 2010

muistiossa arvioidaan, miten äänioikeusikärajan laskemista kunnallisvaaleissa voitaisiin käytännössä kokeilla ja mitä muutoksia kokeilu vaatisi. Työryhmä piti tärkeänä, että äänioikeusikärajaa alennettaessa tulee huolehtia, että myös nuorten äänestämistä tuetaan riittävästi. Riskinä on, että äänestämättömyys opitaan vain yhä varhaimmin. Oikeusministeriön mukaan äänioikeusikärajan laskeminen on mahdollista aikaisintaan vuonna 2016. (Oikeusministeriö 2010.) Äänestysikärajan lasku on kuitenkin mahdollinen jo vuoden 2012 vaaleissa, mutta poliittiseen yksimielisyyteen tulisi päästä vielä syksyn 2010 aikana. Valtakunnallisten seurakuntavaalien tuloksilla tulee olemaan suuri merkitys päätöksiin. (Brax 2010.)

3 NUORET EVANKELIS-LUTERILAISESSA KIRKOSSA

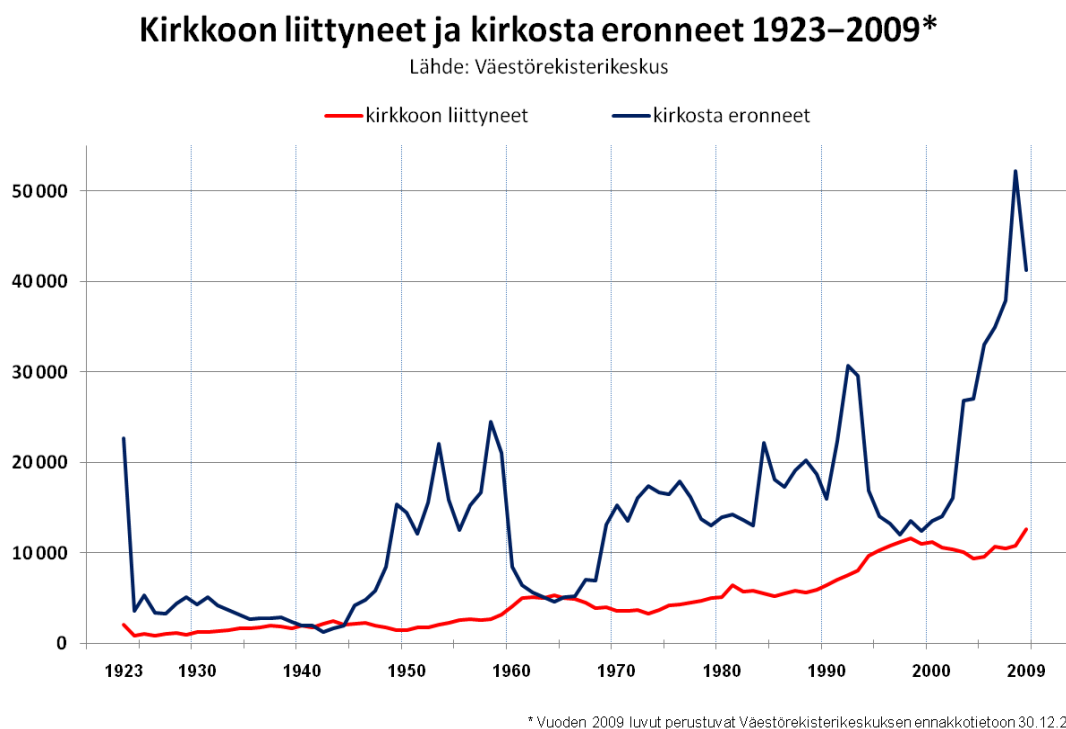
Suomen evankelis-luterilainen kirkko määrittelee perustehtäväkseen kutsua ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen, tuoda elämään kestävä perusta ja rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Kirkon arvoihin kuuluvat pyhän kunnioitus, vastuullisuus, oikeudenmukaisuus ja totuudellisuus. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007a.)

3.1 Nuori kirkon jäsenenä

Suomalaisista evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu valtaosa, vuoden 2009 lopussa ennakkotietojen mukaan siihen kuului 79,7 prosenttia väestöstä. Kirkkoon liittyi vuonna 2009 enemmän uusia jäseniä kuin koskaan aikaisemmin. Liittyneitä oli yhteensä 12 195. Myös kirkosta eronneiden määrä kääntyi jyrkkään laskuun. Eronneita oli 43 650, mikä on 8 553 vähemmän kuin edellisenä vuonna. (Kirkkohallitus 2009.) Kirkosta eroaminen on lähtenyt nousuun vuonna 2010, sillä lokakuun loppuun mennessä kirkosta oli eronnut jo yli 65 000 henkilöä (VATA ry 2010).

Kirkkoon kuuluvien osuus on alhaisin 40–49-vuotiaiden ikäryhmässä ja eniten kirkkoon kuuluvia on kaikkein vanhimmissa ikäryhmissä, rippikouluikäisten ja hieman sitä vanhempien ikäluokissa. 15–19-vuotiaista nuorista kirkkoon kuuluu lähes 90 % (Kirkon tiedotuskeskus a 2006).

Evangelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärä on laskenut 1950-luvulta vuoteen 2005 kaikkiaan 13 prosenttia. Kuviossa 1 ovat nähtävissä kirkosta eronneet ja siihen liittyneet vuosina 1923–2009 (Väestörekisterikeskus 2010). Vuodesta 2003 jäsenmäärä laski 2,4 % vuoteen 2007 mennessä. Eniten kirkosta eroaminen näkyi 20–29-vuotiaiden ikäryhmässä (-6.2 %) kun taas 15–19-vuotiaista kirkkoon kuului lähes 90 % väestöstä. (Ketola 2008, 55.) Viime vuosina kirkosta eronneista noin 70 % on ollut 18–39-vuotiaita (Suomen evangelis-luterilainen kirkko 2007b).

Kuvio 1. Kirkkoon liittyneet ja kirkosta eronneet 1923–2009 (Väestörekisterikeskus 2010.)

Nuoret aikuiset näyttävät kirkosta eroamislukujen ja monien käytännön kokemusten perusteella olevan kirkosta etäällä olevalta joukolta. Osittain irtaantuminen kirkosta juuri tässä iässä johtuu luonnollisesta ilmiöistä. Nuoret hakeutuvat opiskelemaan toiselle paikkakunnalle, muuttavat pois kotoaan ja näin kotiseurakunta vaihtuu. Nuori aikuinen kohtaa jälleen kirkon mennessään naimisiin, ja halutessaan kirkkohäät tai saadessaan lapsen, jolle mahdollisesti haluaa kasteen. Kirkko tulee myös lähelle nuorta aikuista, jos tätä pyydetään kummiksi. (Majamäki ym. 2006, 7.)

Kirkosta eroamisen syyksi nuoret ilmoittavat sen että kirkon jäsenyys on menettänyt merkityksensä yksilön elämässä ja viime kädessä syy on usein taloudellinen seikka (Evangelis-luterilainen kirkko 2007b). Muita syitä kirkosta eroamiseen ovat ihmisten kokemukset siitä, ettei kirkko ole pätevä antamaan vastauksia edes hengellisiin kysymyksiin, puhumattakaan ihmisten moraaliin pulmiin, perhe-elämän vaikeuksiin tai maamme sosiaalisiin ongelmiin (Niemelä 2003, 145).

Tärkeimpiä kirkkoon kuulumisen syitä ovat kirkolliset toimitukset kuten kaste, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen sekä se, että kirkko ylläpitää hautausmaita. Noin yhdeksän kymmenestä evankelis-luterilaisen kirkon jäsenistä piti niitä erittäin tai melko tärkeänä syynä kirkkoon kuulumiselle. Erittäin tärkeänä mahdollisuutta toimia kummina piti taas vuonna 2003 39 %, ja vuoteen 2007 asia oli noussut tärkeäksi 48 %. (Ketola ym. 2007, 55.)

3.2 Kirkon nuorisotyö

Kristillinen nuorisotyö liittyy kirkon perustehtävään ja on näin lähtökohdiltaan hengellistä toimintaa. Kuitenkin kirkon nuorisotyössä kohdataan monia sosiaalisen työn kysymyksiä, jotka liittyvät muun muassa osallisuuteen ja syrjäytymiseen ja erityisesti tukeen ja lastensuojeluun. Kirkon nuorisotyön määrittelyssä lähtökohtana on kolmijako: hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen. Näiden lähtökohtien keskeisimpiin painotuksiin vaikuttavat

työntekijän tavoitteet ja näkemykset sekä nuorten elämäntilanteesta nousevat haasteet. (Launonen 2007, 78.)

Kirkon nuorisotyö kietoutuu vahvasti rippikoulun ympärille. Jo pitkään 15-vuotiaista 90 prosenttia on käynyt rippikoulun, vaikka kirkkoon kuuluvien prosentuaalinen osuus on laskenut alhaisemmaksi. Rippileirikoulujen yleistyessä, ainakin 1980-luvulta alkaen, toiminnasta on tullut osa suomalaista nuorisokulttuuria. Yksi syy suosioon on siihen liittyvä isostoiminta. Erityisesti leireillä toimii vapaaehtoistyöntekijöinä nuoria, jotka ovat jo käyneet rippikoulun ja saaneet tehtävään koulutusta. 2000-luvun alussa yli kolmasosa osallistui isoskoulutukseen. Rippikoulu- ja isostoiminta on jo niin laajaa että se alkanut hallita kirkon nuorisotyön yleisilmettä. (Launonen 2007, 82–83.) Vuonna 2007 isoskoulutukseen osallistui 27 000 nuorta, ja isosena toimi yhteensä 18 000 nuorta (Ketola 2008, 146).

Valtaosassa seurakuntia isostoiminta on nuorisotyön ydin, osassa jopa ainut muoto. Se on näissä seurakunnissa työmuoto, johon nuoret sitoutuvat. Isostoiminta elävöittää seurakuntia, ja isokset ovat työntekijöille luontevia avustajia erilaisten tapahtumien järjestämisessä. On tavallista että isokset suunnittelevat ja järjestävät seurakunnalle tapahtumia, johon rippikoululaiset osallistuvat. Tavallisimpia tapahtumia ovat nuortenillat, jumalanpalvelukset sekä diakonian ja lähetystyön tapahtumat. (Porkka 2005, 86–89.)

Kokonaiskuva isostoiminnasta on nuorisotyölle myönteinen, mutta siihen liittyy myös piirteitä jotka ovat seurakunnille haasteita. Yhtenä ongelmana nähdään sukupuolten välinen epätasapaino. Vaikka rippikoulussa tyttöjä ja poikia on yhtä paljon, isostoiminnassa tyttöjä on kaksi kertaa enemmän kuin poikia. Poikien tavoittaminen ja kohtaaminen on yksi kirkon nuorisotyön keskeinen haaste. (Launonen 2007, 82–83.)

Isostoiminnan laajentuessa perinteinen nuorisolle tarkoitettu ryhmätoiminta on vähentynyt. Vuonna 2007 seurakuntien nuorten ryhmiin osallistui 15 200 nuorta, joka vastaa noin 5.7 % 15–18-vuotiaiden ikäluokasta. Kävijöiden lisäksi myös

nuorten ryhmätoiminta seurakunnissa on vähentynyt. Useissa seurakunnissa nuorten illat kokoavat huomattavasti suuremman joukon nuoria kuin perinteinen ryhmätoiminta. Vuonna 2007 seurakunnissa järjestettiin 20 600 nuorten iltaa tai vastaavaa tilaisuutta. Tilaisuudet keräsivät yhteensä lähes 484 00 osallistujaa. Nuorisotyön retkiä ja matkoja järjestettiin 1 300, joille osallistui lähes 27 000 nuorta. Sekä nuortenleirejä järjestettiin 1 400, ja niihin osallistui 40 000 nuorta. (Ketola 2008, 145.)

Kirkon nuorisotyölle koulu on haastava toimintaympäristö koska se sisältää hyvin eri-ikäisiä seurakuntalaisia ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä. Koulut muodostava omat yhteisönsä, ja nuoret toimivat omien rooliensa mukaan sosiaalisissa tilanteissa. Samat nuoret voivat olla seurakuntanuoria, mutta heidän roolinsa koulussa voi olla tyystin toinen. Vaikka koulu on vaativa toimintaympäristö, on yhteistyön avulla mahdollista saada korkeatasoista toimintaa varsin helposti. Yhteinen suunnittelu ja näkemysten vaihtaminen auttavat useimmiten löytämään hyviä väyliä yhteistyön luomiseen. (Luodeslampi & Karjalainen 2005, 119–121, 127.)

Peruskoululaisen ja seurakunnan nuorisotyöntekijän välisiä yhteistyön väyliä ovat päivänavaukset, koulujumalanpalvelukset, teemapäivät ja juhlat. Esimerkiksi musiikinopetuksesta voi löytyä yhteisiä nimittäjiä myös opetukselliselta kannalta, samoin eri kirkkovuoteen liittyviin juhlatilaisuuksiin. Seurakunnan toimintaa voi tutustua myös diakonisen ja lähimmäistoiminnan kautta, jossa välttämättä ei tapahdu selkeää uskonnonharjoitusta. Tämän näkökulman vuoksi koulujen ja seurakunnan välille on virinnyt yhteistyötä, kuten erilaisia ihmissuhde-, Nuisku- ja Saapaskursseja. (Luodeslampi & Karjalainen 2005, 119–121.)

Yksi seurakunnan ja kirkon yhteistyötä lisäävä toimintamuoto on leirikoulut. Leirikoulut perustuvat perusopetuksen säädöksiin ja opetussuunnitelmaan. Kun seurakunta ja koulu tekevät yhteistyötä leirimuodossa, opetussuunnitelman toteutumisesta vastaavat opettaja ja rehtori. Koulu voi vastata oppimisen toteutumisesta, mutta seurakunta voi tarjota leiriosaamisen. Tämän vuoksi

koulun kanssa tehtävässä yhteistyössä molempien osapuolten täytyy olla täysipainoisesti mukana. (Luodeslampi & Karjalainen 2005, 119–121.)

Kirkon erityisnuorisotyö määritellään etsiväksi, lähimmäiskeskeiseksi nuoriso- ja varhaisnuorisotyöksi. Se kohdistuu lapsiin ja nuoriin, joiden voidaan olettaa olevan syrjäytymisvaarassa tai jotka ovat jo syrjäytyneet. Erityisnuorisotyötä toteuttamalla kirkko etsii kadottamaansa yhteyttä niihin nuoriin, jotka ovat kadottaneet yhteytensä kirkkoon. Erityisnuorisotyöllä on luonteenomaista etsiä ja liikkua siellä, missä nuoret viettävät aikaansa, sekä kohdata heitä ja reagoida asioihin, jotka heille ovat ajankohtaisia ja tärkeitä. Erityisnuorisotyön periaatteita ovat luottamus, avoimuus ja yhteistyökykyisyys. Toiminnan tuloksellisuuden edellytyksenä on turvallinen ja luotettava kontakti nuoreen, ja ammatillisesti korkea tietotaito ihmissuhdetyöstä. (Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön toimikunta 2007.)

Erityisnuorisotyön näkyvimpiä toimintamuotoja ovat katupartiointi ja esimerkiksi festivaaleilla tapahtuva työ eli niin sanottu Saapas-toiminta, mutta kokonaiskuva on kuitenkin laajempi. Siihen kuuluu yksilötasolla tapahtuvaa työtä, mutta myös pienryhmien, yökahviloiden ja avoimien ovien toimintaa sekä vankilatyötä. Seurakunnissa on noin 140 erityisnuorisotyöntekijää ja yli 2000 vapaaehtoista avustajaa (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004, 175–176.)

Kirkon nuorisotyössä täytyy erityisesti kiinnittää huomioita nuoren kristillisen identiteetin vahvistamiseen. Rippikoulun tavoittavuudesta huolimatta nuoren kristillinen identiteetti jää hataraksi ja hiipuu usein isoskoulutuksen jälkeen. Kirkossa ei ole luotu luontevaa siltää nuorisotyöstä eteenpäin. Tämä on vaihe, jossa moni aktiivinenkin seurakuntanuori jää seurakuntayhteyden ulkopuolelle. Identiteetin ohella sitoutuminen perussanomaan on tärkeää muistaa kirkon kasvatustyössä. (Majamäki ym. 2006, 13.)

Kaiken kaikkiaan vuonna 2007 kirkossa työskenteli 21 392 työntekijää, joista lapsityössä oli 17 prosenttia työntekijöistä ja nuorisotyössä 7 prosenttia kaikista työntekijöistä (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004, 266).

3.3 Nuoren uskonnollisuus

Nuoret ja nuoret aikuiset ovat tutkimusten mukaan Suomessa muita ikäryhmiä vähemmän uskonnollisia kaikilla perinteisillä mittareilla. Nuoret aikuiset ovat muun muassa muita ikäryhmiä passiivisempia osallistumaan uskonnollisiin tilaisuuksiin, he lukevat hengellistä kirjallisuutta tai rukoilevat harvemmin. Myös usko perinteisiin kristillisiin uskomuksiin on nuorten aikuisten keskuudessa vähäisempää kuin missään muussa ikäryhmässä. (Niemelä 2006, 43.) Nuorten ja nuorten aikuisten identiteetti luterilaisina on heikompia kuin vanhempien ikäluokkien. 15–24-vuotiaista vain 44 % pitää itseään luterilaisena, ja 75 % kristittyinä. (Niemelä 2006, 54.) 18–39-vuotiaat haluavat irtautua perinteisestä, auktoriteetteihin perustuvasta uskonnollisuudesta. Kuitenkin nuoret ja nuorten aikuiset pohtivat elämän suuria kysymyksiä, ja pitävät itseään enemmän henkisinä kuin uskonnollisina. He haluavat muodostaa itse maailmankatsomuksensa jotka saattavat sisältää vaikutteita eri uskonnoista ja filosofioista. (Majamäki ym. 2007, 5.)

Nuorten ikääntyessä tulee tärkeämmäksi uskon ja kirkon rooli elämässä, sekä perinteinen uskonkäsitys ja arvomaailma. Ero nuorten ja vanhemman väestön uskonnollisuudessa on ollut niin kauan, kun asiasta on ollut saatavilla tietoa. Eroja on selitetty kehitysprosessien avulla, jonka mukaan ”uskonnollistuminen” on kehitystehtävien tulos, johon liittyvät elämän tuomat roolit ja niihin vaikuttavat tekijät kuten lasten saaminen tai omien vanhempien kuolema. (Niemelä 2006, 44.)

Erityisesti suomalaiset nuoret miehet (15–24-vuotiaat) ovat varsin vähän uskonnollisia. Heitä ei näy uskonnollisissa tilaisuuksissa, eivätkä he juuri harjoita yksityistä uskonnollisuutta. Alle 35-vuotiaista miehistä yli puolet on tilastojen mukaan uskonnollisesti täysin passiivisia. Kaksi kolmesta suomalaisesta nuoresta miehestä osallistuu jumalanpalvelukseen harvemmin kuin kerran vuodessa. Vastaavan ikäisistä naisista vain joka viides ei ole

osallistunut jumalanpalvelukseen viime vuosina. Jotain selitystä nuorten miesten vähäiseen uskonnollisuuteen voidaan etsiä heidän yleisistä elämänasenteistaan. Monitor- asennetutkimuksen mukaan voimakas usko alle 35-vuotialla miehillä on teknologiaan (erityisen voimakasta 15–24-vuotialla), riskeistä nauttimiseen, rahaan, statukseen sekä hauskan pitoon. Nuorten miesten arvoissa korostuu minäkeskeisyys sekä ulkoiset arvot enemmän kuin hengellisyys ja yhteisöllisemmät arvot. (Niemelä 2003, 194.)

Nuoret ja nuoret aikuiset eivät kuitenkaan koe tarvitsevanaan välttämättä kirkkoa vahvistamaan omaa uskoa. Usko ja instituutio erotetaan toisistaan. Vain joka kymmenes alle 25-vuotiaista pitää erittäin tärkeänä ja joka viides melko tärkeänä kirkkoon kuulumisen syynä sitä, että kirkko vahvistaisi uskoa Jumalaan. Nuoret uskovat siis yleisemmin, että uskoa voi aivan yhtä hyvin kirkko-instituutiosta riippumatta. (Niemelä 2006, 55.)

4 NUOREN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN KIRKOSSA

4.1 Kirkon strategia painottaa nuorten osallistumista

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategian Meidän kirkko 2015 suuntaviivoiksi ovat asetettu hengellisen elämän vahvistuminen, heikommista huolehtiminen ja maailmanlaajuisesta vastuusta kantaminen, kirkon jäsenyyden merkityksen vahvistaminen, viestin vieminen, rakenteiden kehittäminen toimintaa palveleviksi ja kirkon uudistumisen jatkaminen. Strategisten suuntaviivojen kautta pyritään siihen, että vuonna 2015 kirkko olisi osallisuuden kirkko. Strategia painottaa erityisesti nuorten osallisuuden lisäämistä koko kirkon tasolla. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007a, 38.)

Strategiassa huomioidaan nuorten osallisuuden vahvistaminen paikallisseurakunnissa. Nuorille tulee osoittaa luottamusta ja saada heitä

mukaan seurakunnan hallintoon. Nuorten kasvamista kirkon tehtäviin vastuuta kantamalla pyritään tukemaan. Seurakunnissa nuoria tulee rohkaista asettumaan ehdokkaiksi ja osallistumaan päätöksentekoon. Seurakunnissa tulee laatia toiminnalliset tavoitteet osallisuuden lisäämiseksi. Osallisuuden tulee näkyä päivittäisessä työssä ja johdon tulee sitoutua strategiaan. (Suomen evankelis-luterilainen kirkon keskushallinto 2007, 44–46.)

Kirkon jäsenyyden merkitystä vahvistetaan ja pyritään kääntämään kirkon elämään osallistuvien määrä kasvuun kaikissa ikäluokissa. Erityistä huomiota kiinnitetään nuorten ja nuorten aikuisten jäsenyyteen, sekä seurakuntaan muuttavien uusien jäsenten vastaanottamiseen. Tavoitteena on tavoittaa jokainen jäsen laadukkaasti vähintään viisi kertaa vuodessa. Työntekijäkeskeisestä ajattelutavasta pyritään luopumaan ja luomaan seurakuntalaisille mielekkäitä toimintamahdollisuuksia. Viestintää pyritään kehittämään lisäämällä vuorovaikutusta viestinnässä tukemalla hengellistä elämää myös median välityksellä. Kirkko osallistuu aktiivisesti mediassa käytävään keskusteluun ja panostaa uuden median käyttöön. Kirkko pyrkii kehittämään myös sisäistä viestintää ja kouluttamaan keskeisiä toimijoita viestinnän taidoissa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkon keskushallinto 2007, 41–44.)

Strategia pyrkii myös yksinkertaistamaan seurakuntavaaleja tekemällä ehdokasasettelun entistä läpinäkyvämmäksi ja vaalit pyritään toimittamaan yksipäiväisinä. Valtakunnallista vaaliviestintää pyritään kehittämään. Osallisuuden kirkossa raivataan tilaa muutoksen mahdollisuudelle. Talousarvioita ei saada sitoa vuosiksi eteenpäin, vaan budjetteihin tulee jättää liikkumavaraa uusia kehityskohtia varten. (Suomen evankelis-luterilainen kirkon keskushallinto 2007, 44–46.)

Työntekijöiden hengellistä kasvua tuetaan ja osallisuuden kirkosta pyritään rakentamaan unelmien työpaikka. Hallinto pidetään tehokkaana, riittävän kevyenä ja toimintaa tukevana. Toiminnalliset yksiköt pyritään pitämään sopivan kokoisina. Kirkon uudistumista pyritään jatkamaan seuraamalla

toimintaympäristön muutoksia ja uudistamalla toimintaa perustehtävälle uskollisena. Kirkko selvittää rakenneuudistusten toiminnalliset vaikutukset ja kehittää keinoja tukea yhdistyneiden seurakuntien toimintaa. Talousarvioihin jätetään liikkumavaraa kehittämiskohtien tarpeisiin. Osallisuuden kirkkoa rakennetaan yhdessä ja paikalliset strategiat tehdään huolella sekä laajan yhteistyön avulla. Strategiasta tulee muodostua jatkuva prosessi. (Suomen evankelis-luterilainen kirkon keskushallinto 2007, 44–46.)

4.2 Osallisuuden toteutuminen seurakunnissa

Seurakuntien rippikoulutyöllä ja isoskoulutuksella on vahva asema, mutta isoskoulutuksen jälkeen nuorten osallistuminen toimintaan heikkenee (Launonen 2007, 82–83). Kysymys nuorista aikuisista ja kirkosta on ollut jo pitkään ajankohtainen, muutaman vuoden aktiivisen rippikoulun jälkeisen toimintavaiheen jälkeen nuoret näyttävät katoavan seurakunnista. Kysymys on luonnollisesta ilmiöstä, jossa opiskelun alkamisen, paikkakunnan vaihdosten ja työelämään siirtymisen johdosta nuoren elämänpiiri ja harrastukset muuttuvat. (Launonen 2007, 84.) Nuorten aikuisten side kirkkoon ja seurakuntaan on ohut. Lähes kolme neljästä kirkosta eroavasta on nuoria aikuisia. Kun suhde kirkkoon on löyhä, voi jokin yksittäinen kannanotto tai mediakirjoitus johtaa kirkosta eroamiseen. Nuori on kirkolle mahdollisuus, ei ongelma, siksi on tärkeää osallistaa nuorta kirkon toiminnan pariin ja vahvistaa kristillistä identiteettiä. (Häkkinen 2009, 14).

Kirkko on herännyt nuorten tarpeisiin ja suuri muutos nuorten osallisuuden lisäämiseen oli äänestysikärajan lasku seurakuntavaaleissa. Seurakuntayhteys on vahvimmillaan heti rippikoulun jälkeen ja isostoiminnan aikana, 16–18 ikävuosien välillä. Nuoret ovat aktiivisimpia seurakuntien toiminnassa mukana olevia. On tärkeää, että aktiivisimmat ikäryhmät saavat äänioikeudellaan sanoa mielipiteensä, mihin suuntaan seurakunnassa pitäisi kulkea. Ei ole yhdentekevää, ketkä seurakunnan ja kirkon asioista päättävät. Nuoren ääni ansaitsee tulla kuulluksi kirkossa. (Siukonen 2010.)

Valtakunnallisesta kehityksestä huolimatta nuorten osallisuus seurakuntatasolla on melko heikkoa. Kirkkohallitus teetti kesällä 2010 kyselyn seurakuntien työntekijöillä liittyen seurakuntavaaleihin ja nuorten osallisuuteen paikallisseurakunnassa. Kyselyn tuloksista on nähtävissä, että seurakunnilla ei ole yhteistä selkeää tapaa osallista ja kuulla nuoria. Vain alle 30 prosentissa seurakunnissa alle 18-vuotiailla nuorilla on edusta/edustus seurakunnan nuorisotoimikunnassa, nuorisotyön johtokunnassa, nuorisotyön vastuuryhmässä tai muissa seurakunnan elimissä. Noin joka kymmenennessä seurakunnassa on alle 18-vuotias edustaja nuorisotyön vastuuryhmässä, nuorisotoimikunnassa ja nuorisotyönjohtokunnassa nuoria edustajia on vain 4-5 seurakunnassa. (Ojala 2010.)

Seurakunnissa on suuria eroavaisuuksia nuorten osallistumisen mahdollisuuksien suhteen. Osassa seurakuntia nuoria ei kuulla lainkaan päätöksenteossa, kun taas osassa seurakunnista on kehitetty seurakuntakohtaisia menetelmiä, kuten nuortenryhmiä joissa kuullaan nuorten mielipiteitä. Nuoret huomioidaan melko hyvin esim. rippikoulu- ja isostyötä sekä leirejä, nuorteniltoja ja nuorten tapahtumia kehitettäessä ja suunniteltaessa. Suurimmassa osassa seurakunnista (84,9 %) nuoret osallistuvat leirien ja tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen. (Ojala 2010.)

Nuorisotyötä koskevissa päätöksissä ja nuorisotyön ulkopuolisissa asioissa nuorta kuullaan seurakunnassa heikosti. Vain muutamissa seurakunnissa nuoret ovat mukana päättävissä elimissä. Joissakin seurakunnissa nuoret ovat edustettuina erilaisissa työryhmissä ja suunnittelukokouksissa, lähinnä nuorisotyössä. Erilaisiin elimiin nuoret valitaan kysymällä seurakunnan toiminnassa mukana olevia nuoria mukaan työryhmiin tai kokouksiin. Joissakin seurakunnassa edelliset edustajat valitsevat tai pyytävät tilalleen seuraavat. (Ojala 2010.)

Suurimmassa osassa (86,5 %) seurakunnista ei ole nuorista koostuvaa elintä seurakunnassa. Nuorten kirkkovaltuustoa, nuorten kirkkoneuvostoa tai

seurakunnan nuorisovaltuustoa ei ole yhdessäkään seurakunnassa. Kahdesta seurakunnasta löytyy nuorten oma neuvosta ja viidestä seurakunnasta nuorten parlamentti. Yhdeksässä seurakunnassa on nuorten omia suunnitteluryhmiä ja kahdessa nuorten toimikunta. (Ojala 2010.) Vastaajista 70,3 % kuitenkin kokee, että nuorilla on vaikutusmahdollisuuksia seurakunnassa (Ojala 2010).

Nuorten osallistaminen vaatii onnistuakseen järjestelmällistä tukea, jatkuvuutta ja vuorovaikutustekniikoiden soveltamista. Nuorille täytyy luoda tilaa ja nuorten itseorganisoitumiselle ja nuoria tukevan kulttuurin syntymiselle. (Launonen 2007, 217.) Nuorten osallisuuden vahvistamiseksi on löydettävä uusia tapoja kuulla nuorta niin seurakunnan kuin kokonaiskirkon tasolla. (Kirkon tiedotuskeskus 2007b.) Nuorille tarkoitettujen toimintamuotojen rakentaminen vaatii perusteellista taustatyötä. Nuoret aikuiset elävät aktiivisinta elämänvaihetta, tämä tarkoittaa että vapaa-ajan vietto mahdollisuudet on hyvin kilpailutettuja. Toiminnan sisällöstä, toteutuksesta sekä erityisesti viestinnältä vaaditaan paljon. (Hauta-Aho & Tornivaara 2009, 87).

Kirkkohallituksen ja kirkkopalvelut ry:n toteuttivat kolmivuotisen projektin ”Nuori aikuinen kirkon jäsenenä” vuosina 2006–2009. Projekti tarjosi seurakunnille työvälineitä nuorten aikuisten tavoittamiseen ja osallisuuden sekä kristillisen kasvun vahvistumiseen. Projektin vahvin viesti oli, että toimintaa on muutettava nuoria kiinnostavaksi ja nuorten aikuisten tarpeisiin vastaavaksi. Nuorten mielikuvat kirkosta eivät parane ratkaisevasti sillä, että keksitään joku hyvä toimintamuoto ja mielenkiintoista tekemistä. Paremminkin jo olemassa olevia toimintamuotoja pitäisi katsoa nuorekkaasta näkökulmasta, kuten nuorille suunnattuja jumalanpalveluksia, musiikkitoimintaa, perhetyötä ja toimituksia. Musiikkitoimintaa on helppo seurakunnan muokata nuorille sopivaksi, eri artistien laulamien virsi sovellukset sekä erilaisten musiikkityylejä käyttämällä jumalanpalveluksissa. Myös muut taiteen muodot houkuttelevat nuoria. Maalauskurssit, ilmaisutaitokurssit ovat keskittyneet rukoukseen taiteen kautta. Koska kirkon täytyy aina muistaa perustehtävänsä, toiminnan taustalla tulee aina löytyä hengellisyyden tukeminen ja kristillisen identiteetin vahvistaminen. Käytännön tasolla on kuitenkin vaikea vetää rajaa harrastustoiminnan ja

yhteisön rakentamisen välille. Aito yhteisöllisyys syntyy nuorten aikuisten omasta aloitteesta, työntekijän rooli on vain tukea ryhmän toimintaa. (Hauta-Aho & Tornivaara 2009, 88–91).

Kirkko haluaa säilyä osana nuorten ja nuorten aikuisten elämää, ja tämä edellyttää sitä että nuorella on mahdollisuus vaikuttaa kirkon päätöksentekoon ja toiminnan suunnitteluun. Nuorten ääntä on kuultava ja heitä on rohkaistava ilmaisemaan mielipiteensä. (Häkkinen 2009, 17.)

4.3 Nuorten osallisuutta lisääviä hankkeita

Kirkon strategian ja ”Nuori aikuinen kirkon jäsenenä”-projektin myötä nuorten osallisuutta lisääviä hankkeita on syntynyt kirkossa ja kirkollisten järjestöjen tukemana. Nuorten osallisuuden pyritään lisäämään kirkossa niin kokonaiskirkon, hiippakuntien kuin seurakuntien tasolla. Kokonaiskirkon tasolla merkittävimpiä hankkeita ovat äänestysikärajan lasku, sekä sen myötä syntyneet kampanjat. Nuoria on koottu myös epäviralliseen nuorten kirkolliskokoukseen Nuorten kirkko 2015 -seminaari. Lisäksi osallisuuden edistämiseksi kirkossa on valmisteilla lakialoitteita kirkkolakiin.

Kirkko 2015 – seminaarien tavoitteena on koota yhteen nuoria eri seurakunnista ja pohtia kirkon ajankohtaisia sekä nuorille tärkeitä teemoja. Seminaareihin on kutsuttu kaksi nuorta jokaisesta seurakunnasta ja niihin on osallistunut kerrallaan 74–230 nuorta. Seminaari on järjestetty yhteensä neljä kertaa, kahden vuoden välein. Seminaarin järjestävät Kirkon kasvatus ja nuorisotyö ja Nuorten Keskus yhteistyössä Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä NAVI: n kanssa Kirkon nuorisopäivien yhteydessä. (Nuorten Keskus ry 2010).

Seminaarissa keskustelua herättäneitä teemoja ovat olleet kirkon asema yhteiskunnassa, kirkon tulevaisuus sekä kirkon aseman vahvistaminen. Nuorten äänen korottaminen kirkossa on noussut jatkuvaksi keskustelunaiheeksi. Seminaareissa on keskusteltu myös kirkon kansainvälistymisestä ja korostettu,

että suvaitsevaisuutta tulisi lisätä kirkossa muita kulttuureja ja uskontoja kohtaan. Nuoret ovat korostaneet suvaitsevaisuuden lisäämistä kirkon piirissä muista kulttuureja ja uskontoja kohtaan. Nuorten maailmassa tasa-arvo ja kaikkien väestöryhmien samanvertaisuus ovat keskeisiä kysymyksiä. (Karvonen & Liljendahl 2005, 314–320.)

Nuoret ovat myös kokeneet, ettei kirkko osaa mainostaa itseään eikä toimintaansa. Seminaareissa on noussut tarve kirkon imagon muutokselle. Nuoret näkivät teknologian kehityksen pääosin positiivisena apuvälineenä myös kirkossa. Teknologian kehitys nähtiin tärkeänä apuna esimerkiksi kirkon viestinnän lisäämisessä. Tämän lisäksi nuoret korostavat kirkon perustehtävää, ja diakonian merkitystä. Nuoret ovat pohtineet keinoja auttaa syrjäytymisvaarassa olevia sekä heikko-osaisia. (Karvonen & Liljendahl 2005, 314–320.)

Seminaarien pohjalta on noussut ajatus siitä, että nuorilla täytyy olla oma paikallinen kuulemisjärjestelmä seurakunnassa. Kuulemisjärjestelmä käsittelisi lähinnä nuoria koskevia ja kiinnostavia asioita. Samalla se toimisi nuorten väylänä vaikuttaa seurakunnassa, olisi se myös elin, joka toimittaisi seurakuntaneuvoston viestiä nuorten suuntaan. Elimellä tulisi olla myös itsenäistä päätösvaltaa nuorten asioista. Ehdotuksena on ollut esimerkiksi tietty rahasumma, jonka elin voisi käyttää ajamiensa asioiden hyväksi, seurakuntaneuvoston hyväksynnällä. Pääasiallisesti nuoret toivoivat kuulemisjärjestelmään mukaan myös aikuista, tai aikuisia nuorten lisäksi. Yleisin mukaan toivottu aikuinen oli seurakunnan nuorisotyöntekijä. Nuoret ovat olleet yhtä mieltä, että kuulemisjärjestelmällä pitäisi olla jonkinlaiset vaalit. Nuoret pitivät paikallisen vaikuttamisen mahdollisuutta huomattavasti tärkeämpänä kuin valtakunnallista elintä. Seminaarissa nousi yleisesti esiin viesti siitä, että kun nuoret saavat asiansa kuuluviin he myös aktivoituvat toimimaan niiden puolesta. (Nuorten keskus ry 2010.)

Kirkko 2015- seminaarien pohjalta sai aloitteen esitys, joka lisäisi kirkkolakiin nuorisolain kaltaisen pykälän velvoitteesta kuulla nuoria kirkossa. Laki

velvoittaisi seurakunnat nuorten osallisuuteen ja kuulemiseen, sekä antaisi erilaisia toimintamalleja osallisuuden toteuttamistavoista. Ohjeistuksen myötä myös nuorten kuuleminen toteutuisi myös hiippakunnallisella tasolla. Valtakunnallisella tasolla järjestettäisiin nuorten kirkolliskokous, joka nostaisi esille kirkon nuorten jäsenten näkemyksiä, toiveita ja kehittämisideoita. Lisäksi nuoret saisivat mahdollisuuden oppia vaikuttamista. Nuorten kirkolliskokous voisi visioda kirkon tulevaisuutta ja käsitellä nuoria koskevia asioita. Lisäksi nuorten kirkolliskokoukselle toivotaan aloiteoikeutta, joka toisi todellisen mahdollisuuden vaikuttaa (Kirkolliskokous 2009). Lakiesitys viedään kirkkohallituksen täysistuntoon tammikuussa 2010. (Huokuna 2010.)

4.4 Nuorten keskus ry

Nuorten Keskus ry on aktiivinen toimija, nuorten osallisuutta lisäävissä projekteissa ja toteuttaa kirkollisten vaalien nuorten aktivoimiskampanjat yhteistyössä Kirkkohallituksen kanssa. Nuorten Keskus ry on kristillisen nuorisotyön valtakunnallinen keskus- ja palvelujärjestö. Nuorten Keskus palvelee ja kehittää paikallisseurakunnissa ja yhdistyksissä toteutuvaa nuorisotyötä ja – toimintaa. Palvelujärjestönä Nuorten Keskus tukee eri tavoin nuorten kanssa työskenteleviä kirkon työntekijöitä ja vapaaehtoisia. Keskusjärjestönä nuorten Keskus kehittää seurakuntien nuorisotyön kannalta tärkeitä työn osa-alueita pyrkien tunnistamaan tulevaisuuden haasteita ja hiljaisia signaaleja. Nuorten Keskus vaikuttaa seurakuntien nuorisotyön kannalta tärkeisiin kysymyksiin, luo edellytyksiä nuorten ja nuorisotyöntekijöiden äänen kuulumiseen ja edustaa järjestön jäseniä yhteiskunnassa. Nuorten keskuksen jäsenistö koostuu luterilaisista paikallisseurakunnista ja nuorten kristillisistä yhdistyksistä. Henkilöjäseniä ovat edellä mainittujen seurakuntien ja yhdistysten 15–29-vuotiaat, toimintaan osallistuvat nuoret. Toiminnassaan Nuorten Keskus hakeutuu aktiiviseen yhteistyöhön muiden kirkollisten toimijoiden, järjestöjen, hallinnon, tutkimuslaitosten ja muiden nuorisopolitiikan toimijoiden kanssa. Merkittävä osa nuorisotoimintaa on nuorten ja nuorten aikuisten itsensä suunnittelema ja toteuttama vaikuttaminen sekä kirkon sisällä että yhteiskunnassa ja koko maailmassa. (Nuorten Keskus ry 2009.)

Nuorten Keskus on asettanut toimintansa vaikutustavoitteet ja painopisteet vuoteen 2015. Painopisteitä ovat nuorten kristillisen identiteetin vahvistaminen, nuorten ääni kuuluvammaksi yhteiskunnassa ja seurakunnassa, vapaaehtoistyön kehittäminen seurakuntien nuorisotyössä, monikulttuurisen nuorisotyön taitojen kehittäminen ja nuorisodiakonian kehittäminen. (Nuorten Keskus ry 2009.)

Nuorten Keskus Ry on myös osa Kirkon keskusten ja nuorisotyön palvelujärjestöjen kokousta Kirnua. Kirnu kokoontuu säännöllisesti kuukausittain ja pyrkii edistämään eri osapuolten yhteistyötä kirkon lapsi- ja nuorisotyöhön

sekä kasvatustoimintaan liittyvissä asioissa. Kirnuun kuuluvat Nuorten Keskuksen lisäksi Kirkon kasvatusta ja nuorisotyö, Suomen Ev.lut. Seurakuntien Lapsityön Keskus ry, Suomen Lähetysseura (SLS) sekä Suomen Poikien ja Tyttöjen keskus. (Nuorten Keskus ry 2009.)

4.5 Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä (NAVI)

Nuorten Keskus ry koordinoi valtakunnallista nuorten aikuisten vaikuttamisryhmää NAVI -verkostoa. NAVI- verkosto on kirkon nuorten luottamushenkilöiden verkosto, joka toimii yhteydenpitofoorumina. Verkostossa nuoret käyvät keskustelua luottamustehtävistä ja nuorten aikuisten toiminnasta. NAVI- verkoston edustajista kootaan NAVI- ryhmä, johon pyritään saamaan edustus jokaisesta hiippakunnasta ja järjestöjen edustajia. Ryhmän kokoaa Nuorten Keskus ry seurakuntavaalien jälkeen. NAVI- ryhmän edustajat vievät tietoa hiippakuntiin koulutustapaamisista ja nuorten kirkolliseen toimintaan liittyvistä asioista. Lisäksi ryhmä laati kuukausittain verkoston NAVI- uutiset, johon kootaan lyhyesti ajankohtaisia teemoja. (Nuorten Keskus ry 2010)

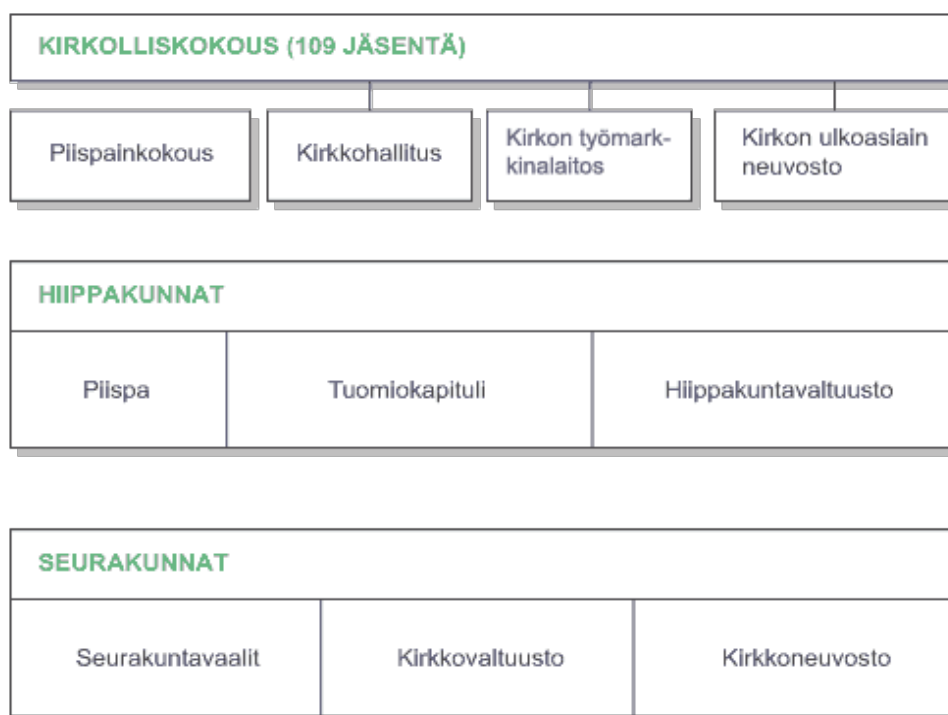
NAVI- edustajisto kampanjoi nuorten ja nuorten aikuisten asioista kirkollisissa vaaleissa, kouluttaa nuoria luottamushenkilöitä ja edustaa nuorta näkökulmaa kirkon työryhmissä. NAVI ottaa myös julkisesti kantaa kirkon päätöksentekoon. (Nuorten Keskus ry 2010.)

Vuonna 2010 Nuorten Keskuksen yksi suurimmista projekteista on Ensimmäinen kerta-kampanja. Kampanja pyrkii yhdessä Kirkkohallituksen kanssa aktivoimaan nuoria äänestämään valtakunnallisissa seurakuntavaaleissa 2010. (Nuorten keskus ry 2010.)

5 SEURAKUNTAVAALIT OSANA VAIKUTTAMISTA

5.1 Kirkon rakenne

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on julkioikeudellinen yhteisö, jonka asema on määritelty valtakunnan yleisessä lainsäädännössä. Seurakuntavaaleissa äänestämällä kirkon jäsenet voivat vaikuttaa seurakuntien päätöksentekoon sekä seurakunta että kokonaiskirkon tasolla. Seurakuntavaalit ovat vain yksi osa kirkon päättävistä elimistä. Kirkon hallinnosta ja järjestysmuodosta säädetään kirkkolaissa. Kirkkolakia säättävät kirkolliskokous ja eduskunta. Hallitus antaa eduskunnalle kirkkolakiesityksen, jonka eduskunta voi hyväksyä tai hylätä. Kirkko voidaan jakaa päättävänä elimenä kolmeen tasoon kokonaiskirkkoon, hiippakuntatasoon ja seurakuntatasoon (Kuvio 2.). (Pietilä & Ranta 2010, 92.)

Kuvio 2. Kirkon hallintokaavio (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010).

5.1.1 Kokonaiskirkon taso

Kirkolliskokous on Evankelis-luterilaisen kirkon ylin päättävä elin. Kirkolliskokoukseen kuuluu kirkon viran eli pappisviran edustus. Pappeja valitaan puolet maallikoiden lukumäärästä. Piispat ovat valtioneuvoston määräämän edustajan ohella itseoikeutettuja jäseniä. Kirkolliskokous päättää kirkon rakenteista, kuten hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi kirkolliskokous tekee keskeiset opillisista ja kirkon työn linjaukset. (Pietilä & Ranta 2010, 92) Kirkolliskokoukselle esityksiä voivat tehdä piispainkokous, kirkkohallitus, hiippakuntavaltuustot ja kirkolliskokousedustajat itse. Jopa seurakuntalaisen tekemä aloite voidaan viedä kirkolliskokoukseen saakka. Kirkolliskokouksessa pyritään löytämään suuri yksimielisyys erityisesti oppia tai uskovissa kysymyksissä. Periaatteellisissa kannanotoissa esitykset tulee hyväksyä $\frac{3}{4}$ äänten enemmistöllä. (Kirkkolaki 1993.)

Kirkkohallitus valmistelee asiat kirkolliskokoukselle. Kirkkohallitus hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Kirkkohallituksen tehtävä on myös huolehtia kirkolliskokouksen päätösten täytäntöönpanosta ja antaa valtioneuvoston kirkolta pyytämät lausunnot. Myös virkojen perustaminen kirkon erityistehtäviä varten, kirkon yhteisten tilastojen kokoaminen ja keskusrahaston hallituksena toimiminen on kirkkohallituksen vastuulla. Virkojen lisäksi kirkkohallitus päättää seurakuntien yhdistämisestä ja uusien perustamisesta. Kirkkohallituksen toiminnallinen osasto hoitaa kirkon ulkosuhteita. Kirkkohallituksen tärkeimmät päätökset tehdään täysistunnossa, joka kokoontuu yleensä kerran kuussa Helsingissä. (Pietilä & Ranta 2010, 92–93.)

5.1.2 Hiippakuntataso

Hiippakunta on piispan ja tuomiokapitulin johtama kirkollinen hallintoalue. Suomessa toimii 10 piispaa, joihin kuuluu hiippakuntien piispojen lisäksi Puolustusvoimien kenttäpiispa. Piispan tehtävänä on hengellisenä johtajana rakentaa kirkon ykseyttä. Hiippakunta rakentuu piispan viran ympärille ja

piispan kaitsentatehtävän pohjalta hahmottuu myös hiippakunnan tehtävä. (Pietilä & Ranta 2010, 94.)

Hiippakunta on merkittävä ohjeiden ja neuvojen antaja seurakuntien kannalta. Kirkon koulutuskeskuksen ohella Hiippakunnat ovat merkittävä osa seurakuntien henkilöstökoulutuksen toteuttamisessa. Suomessa on yhdeksän luterilaista hiippakuntaa, jotka ovat jaettu alueellisesti rovastikuntiin. Rovastikuntiin kuuluu 3–13 seurakuntaa. Tuomiokapituli määrää hiippakunnan jaosta rovastikuntiin. Tuomikapitulilla on päätösvaltaa seurakuntien papiston henkilöstöhallinnossa. Lisäksi tuomikapituli tekee kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston ohjesäännön vahvistamisen ja muutamia seurakuntaa sitovat hallintopäätökset. Tuomiokapitulin ohella hiippakunnan toisena hallintoelimenä toimii hiippakuntavaltuusto. (Pietilä & Ranta 2010, 94.)

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on tukea ja edistää hiippakunnissa ja sen seurakunnissa kirkon tehtävän toteutumista. Hiippakuntavaltuuston jäsenenä on 7 pappia ja 14 maallikkoa. Hiippakuntavaltuusto kokoontuu kahdesta neljään kertaan vuodessa ja sen toimikausi on neljä vuotta. Hiippakuntavaltuuston jäsenet valitaan vaaleissa ja sen valitsevat hiippakuntien seurakuntien kirkkovaltuustot tai yhteiset kirkkovaltuustot ja seurakuntaneuvostot valitsevat valtuuston maallikkojäsenet. Hiippakunnan papisto valitsee valtuuston pappisjäsenet. Hiippakuntavaltuuston tehtäviä on hyväksyä hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion hyväksyminen, tuomiokapitulinen virkojen perustaminen ja lakkauttaminen, seurakunnista, hiippakuntavaltuuston jäseniltä tai tuomiokapitulista tulleiden aloitteiden käsitteleminen ja tuomikapitulin alaisten toiminnallisten johtokuntien asettaminen. Hiippakuntavaltuuston kautta seurakunta voi lähettää aloitteen kirkolliskokoukseen. (Kirkkolaki 1993.)

5.1.3 Seurakuntataso

Kirkko on moniääninen yksi organisaatio. Seurakuntalaiset, luottamushenkilöt, kirkon työntekijät sekä organisaation kuuluvat hallintoelimet käyttävät kirkon ääntä. Kirkolliskokouksen tehtävän valossa voidaan tarkastella seurakunnan itsehallinnon suhdetta koko kirkon päätöksentekoon. Seurakuntien toiminnassa käytettävistä työkaluista kuten virsikirjasta päättää kirkolliskokous. Kirkkojärjestys puolestaan määrää, että seurakunnassa on oltavat perusvirat, pappi, kanttori ja diakonian virka. Seurakunnassa pidettävät jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapyhinä määräytyy myös kirkkojärjestyksen mukaan. Näissä asioissa seurakunnalla ei ole päätäntävaltaa. Paikallisseurakunta päättää laajasti muusta toiminnastaan ja taloudestaan. Seurakuntien toimintamuodot ovat suhteellisen yhtenäisiä toimintavapaudesta huolimatta, mutta toimintakulttuureissa on eroja. (Pietilä & Ranta 2010, 95.)

Seurakunnan hallintoa hoitavat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto, kappeli- ja piirineuvostot sekä seurakunnan viranhaltijat. Seurakuntayhtymän hallintoa hoitavat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, johtokunnat sekä seurakuntayhtymän viranhaltijat. (Kirkkolaki 1993.)

Seurakunnan päättävä elin valitaan seurakuntavaaleissa. Jos kunnassa on vain yksi seurakunta, valitaan seurakuntavaaleissa kirkkovaltuusto. Kirkkovaltuusto on seurakunnan ylin päättävä elin, joka käyttää seurakunnan päätösvaltaa. Valtuuston puheenjohtajana toimii vaaleilla valittava maallikko. Ehdokkaina vaaleissa voivat olla 18 vuotta täyttäneet konfirmoidut seurakunnan jäsenet. Kirkkovaltuustoon valitaan 11–39 luottamushenkilöä seurakunnan koosta riippuen. Kirkkovaltuusto päättää seurakunnan toiminnan ja talouden päälinjoista, perittävästä kirkollisverosta, rakennushankkeista ja virkojen perustamisesta. (Kirkkolaki 1993.)

Kirkkovaltuusto valitsee jäsenet seurakunnan kirkkoneuvostoon. Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa.

Kirkkoneuvosto toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytönpanoelimenä. Joka toinen vuosi kirkkovaltuusto valitsee kirkkoneuvoston. Kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra. 5-11 luottamushenkilön lisäksi kirkkoneuvostoon valitaan varapuheenjohtaja. Kirkkoneuvostoon voidaan valita vapaasti seurakuntavaaleissa vaalikelpoisia henkilöitä. (Kirkkolaki 1993.)

Jos saman kunnan alueella on useampi kuin yksi seurakunta, on seurakuntien muodostettava seurakuntayhtymä. Yhtymän voivat muodostaa myös kahden tai useamman kunnan alueella olevat seurakunnat. Seurakuntayhtymässä seurakuntavaaleissa valitaan yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet. Yhteisessä kirkkovaltuustossa on yhtymään kuuluvien seurakuntien yhteenlasketusta väkiluvusta riippuen 21–91 jäsentä. Jäsenten paikoista annetaan kullekin seurakunnalle ensin kaksi paikkaa tai, jos seurakuntia on enemmän kuin kaksikymmentä, yksi paikka. Muut paikat jaetaan seurakuntien väkilukujen suhteessa. (Kirkkolaki 1993.)

Kuhunkin seurakuntaan valitaan myös seurakunnan seurakuntaneuvosto. Seurakuntaneuvostoon valitaan jäseniä seurakunnan koosta riippuen 8-16. Seurakuntaneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra. Seurakuntaneuvosto hoitaa pääosin samoja tehtäviä kuin kirkkoneuvosto, ellei tehtäviä ole siirretty seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkoneuvostolle. (Kirkkolaki 1993.)

Yhteinen kirkkoneuvosto valitaan samalla tavalla kuin kirkkovaltuuston valitsema kirkkoneuvosto. Myös yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra ja 5-11 muuta jäsentä. (Kirkkolaki 1993.)

Kirkon päätöksenteko perustuu seurakuntavaaleihin. Seurakuntavaalit muodostavat kirkon demokratian perustan. Seurakuntien luottamushenkilöt tekevät ratkaisuja, jotka vaikuttavat perustavasti seurakuntaan. He päättävät seurakuntatyön kehittämisestä ja monista työn painopisteiden valinnoista. Luottamushenkilöt päättävät seurakunnassa perittävästä kirkollisveroprosentista sekä siitä, mihin verotulot käytetään. Luottamushenkilöt päättävät kirkkojen ja muiden kiinteistöjen rakentamisesta ja

korjaamisesta. Luottamuselimissä keskustellaan myös seurakuntien yhdistymisestä. Luottamuselimissä päätetään seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä muiden työntekijöiden kuin kirkkoherran valinnasta. Seurakuntavaaleissa seurakuntalainen voi vaikuttaa välillisesti myös koko kirkon yhteisiin päätöksiin ja piispojen valintaan. Seurakuntien luottamushenkilöt valitsevat enemmistön kirkolliskokouksen jäsenistä. He myös äänestävät hiippakuntavaltuustojen jäsenet. Mikäli piispan virka tulee avoimeksi vaalikaudella, seurakuntien luottamushenkilöt valitsevat piispan maallikkovalitsijat Kirkkovaltuusto valitsee myös kirkkoneuvoston, joka johtaa seurakunnan käytännön toimintaa, hallintoa sekä talouden ja omaisuuden hoitoa. Se asettaa johtokuntia, jotka johtavat seurakunnan eri työaloja, kuten kasvatustyötä ja diakoniaa. Useimmat seurakunnan viranhaltijat valitaan kirkkoneuvostossa. Kirkkoneuvosto myös valmistelee kirkkovaltuustossa käsiteltävät asiat ja huolehtii niiden täytäntöönpanosta. (Kirkon tiedotuskeskus 2006b.)

5.2 Seurakuntavaalien historia

Seurakuntavaalien alkuvaiheessa perhe oli äänestyksen perusyksikkö. Vuoden 1869 äänimäärän osuus oli se prosentuaalinen osuus, jolla perhe osallistui papin palkkaukseen. Perheenpää äänesti koko perheen puolesta ja rajoituksena oli, että perheellä sai olla enintään 1/6 seurakunnan koko äänimäärästä. Vuoden 1913 kirkolliskokouksessa hyväksyttiin periaatteessa yleinen äänioikeus. 40 ikävuoden iässä sai yhden lisä-äänen ja 10 vuotta kestäneen avioliiton perusteella toisen lisä-äänen. Naiset hyväksyttiin vaalikelpoisiksi kirkollisiin luottamustoimiin 1923. Yhtäläinen äänioikeus hyväksyttiin vuonna 1953. Vuonna 1953 äänioikeusikäraja laskettiin 24 vuodesta 21 vuoteen. (Mäkeläinen 1978, 325–326.)

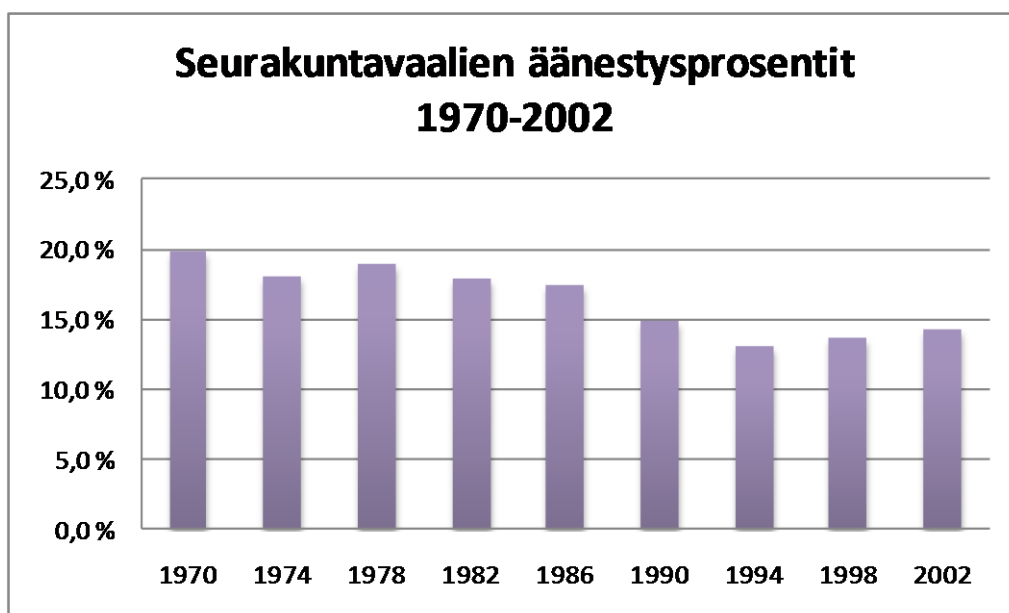
Kirkollisia vaaleja koskevat muutokset olivat ajan vaatimia ja vastaavat muutokset olivat jo toteutettu yhteiskunnallisella puolella. Vaikka muutoksia puollettiin teologisilla perusteilla, tuli paine muutokseen yhteiskunnallisen

kehityksen myötä. Kirkollisissa vaaleissa pidettiin ongelmana uskonnollisten ja kirkollisten laatuvaatimusten asettaminen. 1960-luvulla pyrittiin poistamaan pätevyysvaatimukset, mutta luottamushenkilön vaatimuksena säilyi, että henkilön tulee olla ”jumalaapelkäävä ja kristillisestä harrastuksesta tunnettu”. (Mäkeläinen 1978, 325–326.)

Seurakuntien luottamushenkilöiden vaalitapa uudistui olennaisesti vuonna 1970. Vaaliuudistus syntyi koska käytännön epäkohtiin haluttiin puuttua ja yhteiskunta kehittyi. Kansankirkko pyrki tarjoamaan jäsenilleen osallistumismahdollisuuksia ja kokoamaan jäsenensä laajasti. Seurakuntavaalit päätettiin järjestää koko maassa ja otettiin käyttöön suhteellinen vaalitapa. Vaalikaudesta tehtiin neljävuotinen. (Mäkeläinen 1978, 328.)

Uudistuksen myötä äänestysaktiivisuus kasvoi. Aiemmin kirkonkokouksiin oli osallistunut lähinnä muutama henkilö, kuten rovasti vaimoineen, opettajia ja kanttori. 1960-luvulla äänestysprosentti oli noin yksi, mutta 1970-luvulla saavutettiin jo 20 prosenttia jäsenistä. Vaaliuudistus onnistui myös lisäämään seurakunnan toimintaan osallistuvien määrää. Hallintoon tuli mukaan sellaisia, jotka eivät aktiivisesti käyneet jumalanpalveluksissa. Muutosten myötä odotettiin suurempaakin äänestysviikkautta ja vuoden 1974 vaalien jälkeen tuloksiin oltiin osittain pettyneitä. (Mäkeläinen 333, 1978). 1974 äänestysprosentit olivat kuitenkin historian suurimmat (Kirkon tiedotuskeskus 2003).

Vuoteen 1994 seurakuntavaalien äänestysprosentit laskivat huomattavasti, mutta 1998 prosentit lähtivät lievään nousuun (Kuvio 3.). Vuoden 1998 äänestysprosentti oli 13,7 ja 2002 14,3. Äänestysviikkaus on lisääntynyt erityisesti suurilla paikkakunnilla, mutta korkeimmat äänestysprosentit ovat pienissä kunnissa. Ennakkoäänestämisen suosio on lisääntynyt ja joka kolmas äänestäjästä äänestää ennakoon. (Kirkon tiedotuskeskus 2003).

Kuvio 3. Seurakuntavaalien äänestysprosentit 1970–2002 (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2002).

Seurakuntavaalit järjestetään edelleen joka neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seurakunnissa. Vaaleissa ehdolle voi asettua kristillisestä vakaumuksesta tunnettu 18 vuotta täyttänyt seurakunnan konfirmoitu jäsen. Vaalikelpoisuusiän on täytyttävä seurakuntavaaleissa viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä ja muussa vaalissa viimeistään vaalin toimittamispäivänä (Seurakuntavaalilaki 2008/689). Seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnan kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. Seurakuntavaalit ovat välittömät ja salaiset. Vaaleihin asetetaan useammasta ehdokkaasta koostuvia ehdokaslistoja, joita voi asettaa vähintään kymmenestä seurakunnan äänioikeutetusta jäsenestä koostuva valitsijayhdistys. Valtuustopaikat jakautuvat eri ehdokasryhmien saaman kokonaisäänimäärän mukaan. (Kirkkolaki 1993.)

Ylimääräiset seurakuntavaalit järjestetään, kun kesken seurakunnallisen vaalikauden tapahtuu seurakuntajaon muutos, seurakuntia liitetään seurakuntayhtymään tai seurakuntayhtymä puretaan. Ylimääräisissä seurakuntavaaleissa valittujen toimikausi kestää kulumassa olevan vaalikauden

loppuun tai jos vaalit toimitetaan vaalikauden viimeisenä vuonna, seuraavan vaalikauden loppuun. (Kirkkolaki 1993.)

5.3 Seurakuntavaalien äänestysikärajan laskeminen

Toukokuussa 2006 neljä kirkolliskokous edustajaa vei aloitteen seurakuntavaalien ja kirkkoherran vaalien äänestysikärajan laskemisesta 16 vuoteen Kirkolliskokoukseen. Aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja oli Antti Siukonen Helsingin hiippakunnasta. Antti Siukonen painotti aloitteessaan, että kirkon tulee lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia. Edellytyksenä aloitteen etenemiseen on Kirkolliskokouksen yksimielisyys, esitys tulee hyväksyä $\frac{3}{4}$ äänten enemmistöllä. (Kirkon tiedotuskeskus 2006c.)

Siukonen kertoo tulleen itse valituksi kirkolliskokoukseen 23-vuotiaana, ja olleensa huolissaan nuorten aikuisten putoamisesta seurakunnan toiminnasta opiskelujen ja muiden elämäntilanteiden nopeiden muutosten vuoksi. Tämä aloite oli yksi tapa vaikuttaa siihen, että nuorten aikuisten ääni kuuluisi paremmin seurakunnissa ja nuorten osallisuus kasvaisi seurakunnan päätöksenteossa ja vastuunkannossa. (Siukonen 2010.)

Marraskuussa 2006 Kirkolliskokous äänesti aloitteen viemisestä Kirkkohallitukselle ja esitys meni läpi äänin 80/22. Perusteluina äänioikeuden laskemissa oli konkreettinen keino saada nuoria mukaan ja sitouttaa heitä seurakunnan toimintaa, sekä osoittaa heille luottamusta. Asiasta käytetyissä puheenvuoroissa perusteltiin äänioikeusikärajan laskemista muun muassa suomalaisen rippikoulun ja sen jälkeisen isokoulutuksen suosiolla ja katsottiin, että äänioikeus olisi luonteva osa tätä osallistumista. Äänioikeuden puuttumisen koettiin ehkä olevan myös se syy, miksi 16–17-vuotiaat katoavat seurakunnasta. (Kirkon tiedotuskeskus 2006c.)

Siukonen kokee, että mitä enemmän nuoret osallistuvat yhteiseen päätöksentekoon, sitä kiinnostuneempia he ovat niistä myös myöhemmällä

iällä. Tutkimusten mukaan ensimmäinen äänestyskerta ratkaisee paljon. Äänioikeuden käyttäminen nuorella iällä aktivoi tekemään samoin myös jatkossa. Pitkällä aikavälillä asiat muuttuvat väistämättä enemmän nuorten näköisiksi, kun luottamuselimiin saadaan pientäkin nuorennusleikkausta (Siukonen 2010.)

Kirkkohallituksen esityksen pohjalta, 8.11.2007 Kirkolliskokous äänesti äänestysikärajan laskemisesta. Kaikki 99 läsnäolijaa äänestivät esityksen puolesta. Äänioikeusikärajan alentamista perusteltiin sillä, että äänioikeus vahvistaisi nuorten osallistumismahdollisuuksia ja sitoutumista seurakunnassa. Samalla seurakuntien luottamuselimiin voisi tulla valituksi enemmän nuoria edustajia. Nuoret ovat rippikouluiässä aktiivisimmin yhteydessä seurakuntaan ja vaikutusmahdollisuuksien tarjoamisella pian rippikoulun jälkeen, halutaan lisätä nuorten aktiivisuutta seurakunnassa. (Kirkon tiedotuskeskus 2007.)

Kirkolliskokoukselle toukokuussa 2006 jätetty aloite sisälsi ehdotuksen äänioikeusikärajan alentamisesta myös kirkkoherranvaalissa. Kirkkohallitus päätti sen osalta säilyttää ikärajan 18 vuodessa, koska siinä käytetään suoraa ratkaisovaltaa viranhaltijan valitsemisessa. Kirkkoherranvaalin muuttamiseen on jo ehdotus, joka on valmisteltavana kirkkohallituksessa. (Kirkon tiedotuskeskus 2006c.)

Esitys meni opetusministeriön ja valtioneuvoston käsittelystä eduskuntaan, joka antoi lain 14.11.2008. Lakimuutos tuli voimaan keväällä 2009. (Kirkon tiedotuskeskus 2008.)

Lain siirtymäsäännöksen perusteella, uutta äänestysikärajaa sovelletaan niihin seurakuntavaaleihin, joiden ensimmäinen vaalipäivä on aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua lain voimaantulosta (Kirkkolaki 2009.) Näin ollen uutta äänioikeusikärajaa sovellettiin, mikäli ylimääräiset seurakuntavaalit oli määrätty pidettäväksi 1.4.2009 tai sen jälkeen. Salossa ja Uudessakaupungissa järjestettiin ylimääräiset seurakuntavaalit syyskuussa 2009, joissa 16–18 -

vuotiaat olivat mukana uutena äänestäjäryhmänä. (Kirkon tiedostuskeskus 2008.)

5.4 Nuoret luottamushenkilöt kirkossa

Vuoden 2002 seurakuntavaaleissa valituista luottamushenkilöistä enemmistö oli iältään yli viisikymppisinä. Vaikka alle 30-vuotiaita luottamushenkilöistä oli vain alle 6 %, määrä oli kuitenkin kolminkertaistunut edellisistä seurakuntavaaleista vuonna 1998. Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä NAVI oli kampanjoinut nuorten luottamushenkilöiden määrän nostamiseksi kirkon hallinnan eri tasoilla. Kampanjassaan ”Kanna kortesi kirkkoon! seurakuntavaalit 2006”, NAVI kannusti nuoria aikuisia asettumaan ehdolle, antoivat nuorille tilaa mediassa ja rohkaisivat äänestäjiä. Kampanjan tavoitteena oli kaksinkertaistaa nuorten luottamushenkilöiden osuus seurakunnan luottamushenkilöistä vuoden 2006 seurakuntavaaleissa. (Palmu 2006, 3.) Todellisuudessa vuoden 2006 seurakuntavaaleissa nuoria alle 30-vuotiaita luottamushenkilöitä valittiin ainoastaan 7 %. Luottamushenkilöiden ikäjakauma vastaa äänestäjien ikäjakaumaa. 18–24-vuotiaista äänestäjistä oli vain 5 prosenttia, kun 70 % äänestäjistä oli yli 50-vuotiaita. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2009.)

Juuri ennen vuoden 2006 seurakuntavaaleja valmistui tutkimus jonka tehtävänä on muodostaa kokonaiskuva seurakunnan nuorista luottamushenkilöistä, ja selvittää heidän kokemuksiaan luottamushenkilönä toimimisesta ja halusta jatkaa luottamushenkilönä. Tutkimuksen tavoitteena on samalla selvittää seurakunnan luottamuselimissä toimineiden nuorten kokemuksia seurakuntavaikuttamisesta. Vuonna 2004 valmistui tutkimus ”Seurakunnan luottamushenkilö”, jonka perustana käytettiin vuonna 2002 kerättyä kyselymateriaalia. Tutkimuksen tehtävänä oli esitellä luottamushenkilöistä, ja eritellä luottamushenkilöiden kokemuksia tehtävästään. Tämä tutkimus ”Tahto vaikuttaa – seurakunnan nuorena luottamushenkilönä” on jatkoa vuonna 2002 valmistuneelle luottamushenkilökyselylle ja kohdistuu seurakuntien nuoriin luottamushenkilöihin. (Palmu 2006, 3.) Nuorten Keskus ry:n keräsi tiedot

nuorista luottamushenkilöistä, jotka tulivat valituiksi vuoden 2002 seurakuntavaaleissa. Luottamushenkilöiden yhteystiedot saatiin 360 seurakunnasta. Itse tutkimus toteutettiin Kirkon tutkimuskeskuksessa.(Palmu 2006, 4.)

Tutkimuksessa ”Tahto vaikuttaa” saatiin yhteensä vastauksia nuorilta luottamushenkilöiltä 306 kappaletta, ja 79 % vastaajista kertoi toimineensa luottamushenkilönä seurakunnassa ensimmäistä kautta. Valta-osa vastaajista oli alle 29-vuotiaita. Keskeinen havainto vastaajista oli että nuoret luottamushenkilöt eivät kuuluneet uskonnollisiin liikkeisiin, eivätkä he pääsääntöisesti olleet saaneet vaikutteita eri uskonnollisista liikkeistä. Suurin osa nuorista luottamushenkilöistä ei ollut juuri ollenkaan aktiivisia yksityisessä uskonnon harjoittamisessa. Nuorista luottamushenkilöistä joka viides osallistui seurakunnan toimintaan kerran viikossa tai kerran kuussa. Poliittisissa järjestöissä, ammattijärjestöissä ja urheiluseuroissa nuoret luottamushenkilöt toimivat aktiivisesti. Kyselyyn vastanneet nuoret luottamushenkilöt, olivat aktiivisia myös luottamustehtävässään, sillä neljä viidestä vastaajasta (79 %) osallistui lähes poikkeuksetta kaikkiin luottamushenkilötoimintaansa kuuluviin kokouksiin. Vastaajilta kysyttiin nuoren luottamushenkilön tärkeimpiä ominaisuuksia, tärkeimpänä ominaisuutena pidettiin halua palvella seurakuntaa. (Palmu 2006, 4–20.)

5.5 Nuorten luottamushenkilöiden kokemukset vaikuttamisesta

Nuorten luottamushenkilöiden kyselyyn vastanneiden enemmistö (60 %) kokee, että heillä on sopivasti vaikutusmahdollisuuksia seurakunnan hallinnossa. Taas 31 % vastanneista pitää vaikutusmahdollisuuksia jonkin verran liian vähäisinä, ja 7 % aivan liian vähäisinä. Nuorilta seurakuntien luottamushenkilöiltä kysyttiin myös kuinka paljon he ovat kokeneet pystyvänsä vaikuttamaan seurakunnan eri osa-alueisiin. Vastaajista joka neljäs koki pystyvänsä hyvin paljon vaikuttamaan uusien työntekijöiden palkkaamiseen, 18 % koki pystyvänsä vaikuttamaan hyvin tai melko paljon talousarvioon, ja 15 % vastaajista koki vaikuttavansa hyvin tai

melko paljon seurakunnan työn toimipisteisiin, seurakuntatyön kehityssuuntiin sekä investointikohteisiin. Vähiten koettiin voitavan vaikuttaa kirkon hengelliseen elämään (6 %). Enemmistö nuorista luottamushenkilöistä ajattelee, että luottamuselinten päätösvaltaa on sopivasti, lukuun ottamatta seurakuntatyön kehityssuunnista päättämistä, sillä lähes puolet (45 %) haluaisi lisätä luottamuselinten valtaa tässä asiassa. (Palmu 2006, 20–22.)

Nuorilta luottamushenkilöiltä kysyttiin tasa-arvon toteutumisesta seurakunnan luottamustoiminnassa. 84 prosenttia koki sukupuolten tasa-arvon toteutuvan hyvin, mutta vain 53 prosenttia koki ikäryhmien välisen tasa-arvon toteutuvan hyvin. Yhteistyön toteutumista kysyttäessä lähes kaikki yhteistyötahot (papisto, kirkkoherra, muut seurakunnan työntekijät) koetaan hyvinä, ainoastaan poliittisten puolueiden kanssa yhteistyön huonoksi koki joka viides luottamushenkilö. (Palmu 2006, 24–27)

Luottamushenkilönä toimimisen mielekkäänä koki 46 prosenttia vastaajista, kun taas 46 prosenttia koki sen välillä mielekkäänä ja välillä turhauttavana. Joka kymmenen (9 %) koki luottamushenkilönä toimimisen melko turhauttavana. Kysyttäessä nuorten luottamushenkilöiden halua asettua ehdolle seuraavalle vaalikaudelle: vastasi 33 % ettei aio asettua ehdolle. 40 % vastaajista taas ei ollut vielä päättänyt asettuuko ehdolle vai ei. Vastaajista 61 % sanoi lopettamisen syyksi ajanpuutteen. Yhdeksän prosenttia vastaajista halusi asettua ehdolle seuraavalla vaalikaudella, ja 11 prosenttia halusi jatkaa niin kauan kun tulee valituksi luottamustehtävään. Syitä haluun jatkaa luottamustehtävässä oli 91 % halu vaikuttaa seurakunnan toimintaan. (Palmu 2006, 28–32.)

SIIRRETTÄVÄ JOHONKIN

Teema nuorten äänestämisestä on ajankohtainen, sillä vuonna 2009 16–18-vuotiaat olivat seurakuntavaaleissa äänioikeutettuja ensimmäistä kertaa. Kirkkolain muutos äänestysikärajan laskemisesta 16 vuoteen astui voimaan 1.1.2009. Seurakuntien yhdistymisen myötä, uutta äänestysikärajaa sovellettiin

Salon ja Uudenkaupungin seurakuntavaaleihin jotka järjestettiin 4. ja 5. päivä huhtikuuta 2009.

Uudenkaupungin seurakuntavaaleissa äänestysprosentti oli 17, 2 prosenttia, ja nuorista äänioikeutetuista ääntään käytti 14.3 %. Salossa kokonaisäänestysprosentti oli 16.9 ja nuorten äänestysprosentti 11. (Kirkon tiedotuskeskus 2009). Nuorten äänestysprosentti on selkeästi matalampi ja kirkkohallitus on asettanut tavoitteeksi nostaa sitä. Nuorten Keskus ry tekee yhteistyötä Kirkkohallituksen kanssa nuorten aktivoimiseksi seurakuntavaaleissa 2010. Nuorten Keskus esitti meille toiveen, että keräisimme sellaista tietoa Salon ja Uudenkaupungin vaaleista, jota voitaisiin hyödyntää nuoren aktivoimisessa valtakunnallisissa vaaleissa 2010.

6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Tutkimuksen tavoitteena on kerätä tietoa nuorten äänestysaktiivisuuteen vaikuttavista tekijöistä, nuorten äänestyskäyttäytymisestä ja vuoden 2009 seurakuntavaalien toteutumisesta. Pyrimme selvittämään, miten nuorten äänestysaktiivisuutta voitaisiin lisätä ja mitkä tekijät vaikuttavat nuorten äänestyspäätökseen. 16–18-vuotiaiden nuorten äänestyskokemuksista ei ole aiemmin kerätty tietoa Suomessa.

Tavoitteiden pohjalta rajasimme tutkimuskysymyksemme yhteen pääkysymykseen ja siitä nousseisiin lisäkysymyksiin.

- Miten nuorten äänestyskäyttäytymiseen voidaan vaikuttaa?

Pääkysymystä lähdimme selvittämään kysymyksillä:

- Kuinka nuoret kokevat seurakuntavaalit 2009?
- Mitkä asiat vaikuttavat nuoren äänestyspäätökseen?
- Millaisia keinoja nuorten aktivoimisessa tulisi käyttää?
-
- Kohderyhmäksi valitsimme evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvat nuoret, jotka olivat Uudenkaupungin ja Salon ylimääräisten seurakuntavaalien aikana noin 16–18vuotiaita. Pyrimme tavoittamaan noin 200 ikäryhmään kuuluvaa nuorta, jotta tavoittaisimme myös seurakuntavaaleissa äänestäneitä nuoria vastaajiksi. Valitsimme tutkimukseen mukaan kuusi oppilaitosta Salosta ja Uudestakaupungista.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

7.1 Tutkimusmenetelmät

Valitsimme tutkimusmenetelmäksi kvantitatiivisen tutkimuksen. Kvantitatiivinen tutkimus pyrkii yleistämään. Perusideana on kysyä pieneltä joukolta tutkimusongelmaan liittyviä kysymyksiä. Tämän valitun ihmisjoukon tarkoitus on edustaa perusjoukkoa, jolloin tutkimustulokset voidaan katsoa edustavan koko joukkoa. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa mittauksia tehdään enemmän kuin kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Mittauksilla tarkoitetaan yksiköiden määrää, ei yhtä yksikköä kohden tehtyjä mittauksia. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää ”riittävää” määrää havaintoyksiköjä, jotta tulokset olisivat mahdollisimman luotettavia ja ne voitaisiin siirtää koskemaan koko perusjoukkoa. (Kananen 2008, 10.)

Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmällä halusimme saavuttaa kattavan tutkimusaineiston. Aineiston avulla voimme yleistää tutkimustiedot koskemaan koko joukkoa, jos havaintoyksiköjä on tarpeeksi ja tulokset ovat luotettavia. Edustavan perusjoukon valinta on kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeistä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 136). Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla vastauksia on mahdollista käsitellä tilastollisesti. Tilasto-ohjelmilla saamme luotua vastauksista erilaisia taulukoita ja kuvioita selkeyttämään tutkimustuloksia.

Kvantitatiivinen tutkimus voidaan nähdä prosessina, joka viedään läpi vaihe vaiheelta. Tutkimuksen lähtökohtana on tutkimusongelma, johon haetaan vastausta tai ratkaisua. Kun on määriteltä mitä tietoa tarvitaan vastausten löytämiseksi, on ratkaistava kuinka tieto hankitaan ja miten se kerätään. (Kananen 2008, 11.)

7.2. Aineiston hankinta ja analysointi

Aineiston hankinnan ja tutkimuksen ympäristönä olivat Salo ja Uusikaupunki. Tarkoituksena oli tavoittaa kaupungeista nuoret jotka olivat äänioikeutettuja vuoden 2009 seurakuntavaaleissa. Saimme Salon ja Uudenkaupungin seurakunnista tiedon kouluista, joihin kannattaisi olla yhteydessä tutkimusaineiston keräämiseksi. Teimme yhteistyötä seurakuntien kanssa ja saimme tutkimusluvat seurakuntien kirkkoherroilta. Otimme yhteyttä Salon, Halikon ja Perniön lukion, Salon ammattioppilaitoksen sekä Uudenkaupungin lukion ja Uudenkaupungin ammattioppilaitoksen rehtoreihin. Rehtorit antoivat meille tutkimusluvan toteuttaa kyselyt oppilaitoksissa.

Aineistokeruu tehtiin kyselytutkimuksena. Kyselylomake toteutettiin Internetissä Webropol-ohjelmalla, koska näin kyselylomakkeen lähettäminen eteenpäin oli helppoa. Kyselytutkimuksen etuna on, että tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja heiltä voidaan kysyä laajalti asioita. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 182.) Kyselylomakkeen lähtökohtana on aina tutkimusongelma. Tutkimus pitää kiteyttää ongelmaksi, ja määritellä sekä rajata tarkasti. Nämä ongelmat tulisi muuttaa kysymyksiksi, joiden avulla voidaan jäsentää koko tutkimus osiin. (Kananen 2008, 14.)

Kyselylomakkeen suurin osa kysymyksistä oli strukturoituja. Näissä vastaajan tuli valita sopivin valmiiksi esitetyistä vaihtoehdoista. Esitimme muutamia avoimia kysymyksiä, mutta kyselyä analysoitaessa muutimme kaikki vastaukset kvantitatiiviseen muotoon. Osa kyselylomakkeen kysymyksistä oli strukturoidun ja avoimen kysymyksen välimuotoja. Niissä valmiiden vastausvaihtoehdon jälkeen jätetään yksi avoin vastausvaihtoehto. Avoimen vaihtoehdon avulla ajatellaan saatavan esiin näkökulmia, joita tutkija ei ole etukäteen osannut ajatella (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 186).

Rakentaessamme kyselylomaketta tutkimuskysymysten pohjalta, pyrimme asettamaan kysymykset niin, että tuloksista olisi hyötyä nuorten aktivoimisessa. Päätimme lähestyä tutkimusongelmaamme kahdesta eri näkökulmasta,

äänestäneiden ja äänestämättä jättäneiden kokemusten pohjalta. Kyselylomake rakentui näin ollen kaksiosaiseksi. Kaikilta vastaajilta kysyimme omaa ja perheen suhdetta seurakuntaan, kokemuksia seurakunnan toiminnasta ja toimintamuotoja, joita seurakunnassa arvostaa. Lisäksi selvitimme, miten Salon ja Uudenkaupungin ylimääräisten seurakuntavaalien toteutus palveli nuorten näkökulmaa. Kysyimme myös mistä ja miten nuoret haluaisivat saada tietoa vaaleista ja millaista tietoa he kaipaavat. Erikseen äänestäneille kohdennetuissa kysymyksissä selvitimme tyytyväisyyttä vaalijärjestelyihin, ehdokkaan valintaan vaikuttaneita tekijöitä ja kokemuksia tiedonsaannista vaaleihin liittyen. Äänestämättä jättäneille kohdennetut kysymykset pyrkivät selvittämään miksi vastaajat eivät olleet äänestäneet.

Kysymysten asettelun jälkeen testasimme lomakkeen käytännön toimivuuden Uudenkaupungin seurakunnan nuorten illassa. Testauksen avulla osasimme tehdä viimeiset muutokset kyselylomakkeeseen. Kyselylomakkeen testaaminen on tärkeää virhetulkintojen välttämiseksi (Kananen 2008, 12).

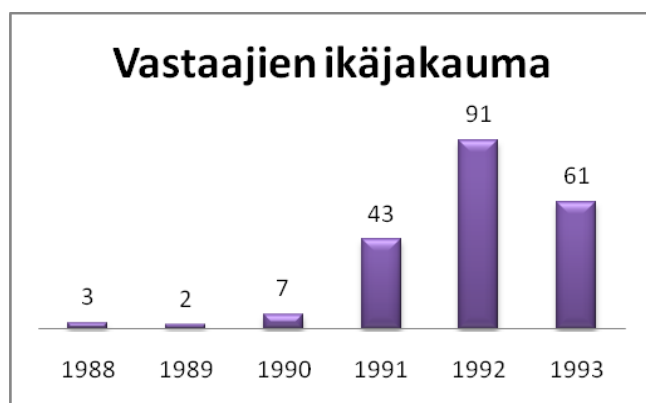
Kyselylomake ohjautui rehtoreiden kautta opettajille, jotka puolestaan lähettivät linkin opiskelijoille. Koulujen keskiarvo vastausten määrälle oli noin kaksi opiskelijaryhmää per koulu. Vastausaikaa kyselyyn kouluilla oli kaksi viikkoa. Kyselyyn vastattiin oppituntien aikana ja se kuului oppituntien ohjelmaan. Kysely jaettiin kuuteen oppilaitokseen, joista vastauksia saimme yhteensä 240 kappaletta.

Tutkimustulosten analysoinnissa käytimme Webropol-ohjelman lisäksi Exceliä, jolla saimme luotua tuloksista erilaisia taulukoita. Ristiintaulukoinnin avulla saimme vertailtua vastattujen asioiden merkitystä toisiinsa. Ristiintaulukoinnissa käytimme kaupallista Stata (Data Analysis and Statistical Software) tilasto-ohjelmaa. Siirsimme vastaukset ohjelmaan käsin ja käytimme suoria tilastoja sekä ristiintaulukointia selkeyttämään tuloksia. Myös avoimet kysymykset analysoimme tilastollisen menetelmin, sillä vastauksissa toistuivat samat teemat. Kokosimme vastaukset teemoittain ryhmiin, jotta pystyimme käsittelemään vastaukset yhtenäisesti tilasto-ohjelmalla.

7. TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Kyselyyn vastanneiden perustiedot

Opinnäytetyökyselyyn vastasi Salon sekä Uudenkaupungin kuudesta eri oppilaitoksesta yhteensä 240 nuorta. Vastaajista 7,5 % ei kuulunut evankelis-luterilaiseen kirkkoon, ja koska kyselymme oli tarkoitettu vain kirkkoon kuuluville, vastauksia valikoitui 222. Evankelis-luterilaiseen kirkkoon vastaajista kuului 92,5 % nuorista. Vastaajista naisia on 64 % ja miehiä 36 %. Vastaajista suurin osa oli konfirmoituja (96,4 %). Suurin osa (87,8 %) kyselyn vastaajista oli vuonna 1991–1993 syntyneitä. 222 nuoresta 38,3 % ilmoitti aikovansa äänestää seurakuntavaaleissa syksyllä 2010.

Kuvio 4. 1988–1993 vuonna syntyneiden vastaajien ikäjakauma (N=207)

Kuvio 5. Vastausprosentit kouluissa

7.2 Osallisuus seurakunnassa

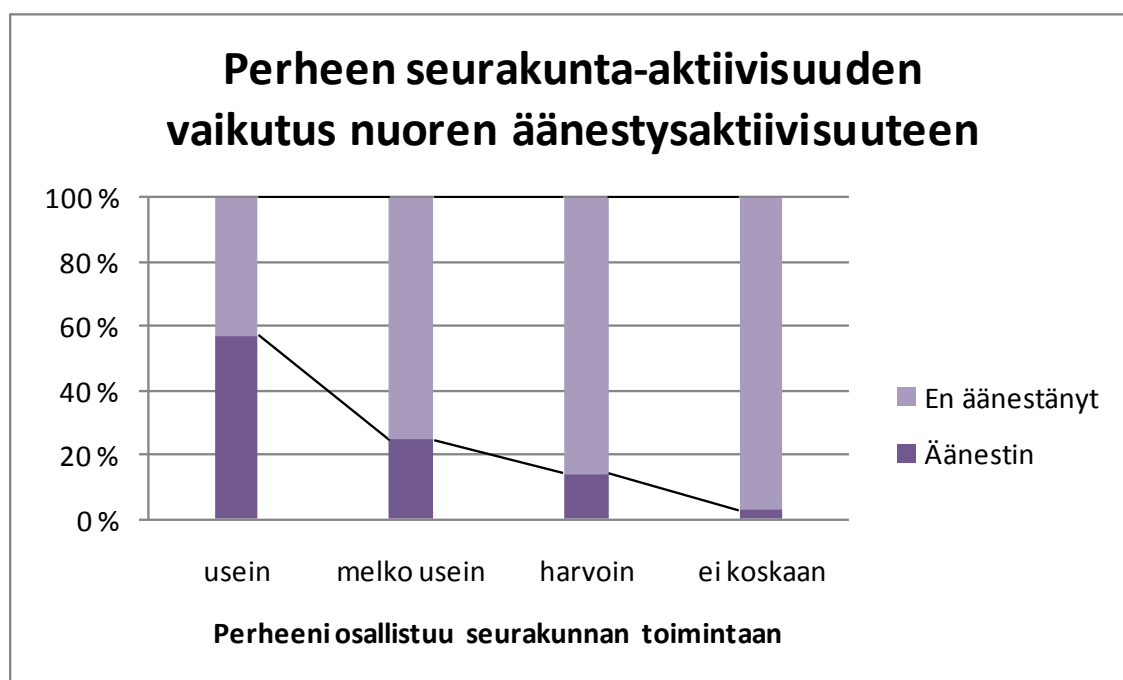
Vastaajien osallistuminen seurakunnan toimintaan viimeisen vuoden aikana oli vähäistä. Vastaajista yli puolet (57,9 %) eivät olleet osallistuneet seurakunnan toimintaan viimeisen vuoden aikana lainkaan. Kolmas osa (31,3 %) vastaajista sanoi osallistuvansa seurakunnan toimintaan noin kerran tai kahdesti vuodessa. Vastaajista 4,7 % sanoi osallistuvansa seurakunnan toimintaan kerran kuussa.

Perheen osallistuminen seurakuntaan oli hiukan aktiivisempaa kuin nuorten oma osallistuminen. Puolet (49,1 %) ilmoitti, että vastaajan perheenjäsenet tai osa perheenjäsenistä osallistuu seurakunnan toimintaa kerran tai kahdesti vuodessa. Noin joka kolmannen (36,5 %) vastaajan perhe ei osallistu seurakunnan toimintaan ollenkaan.

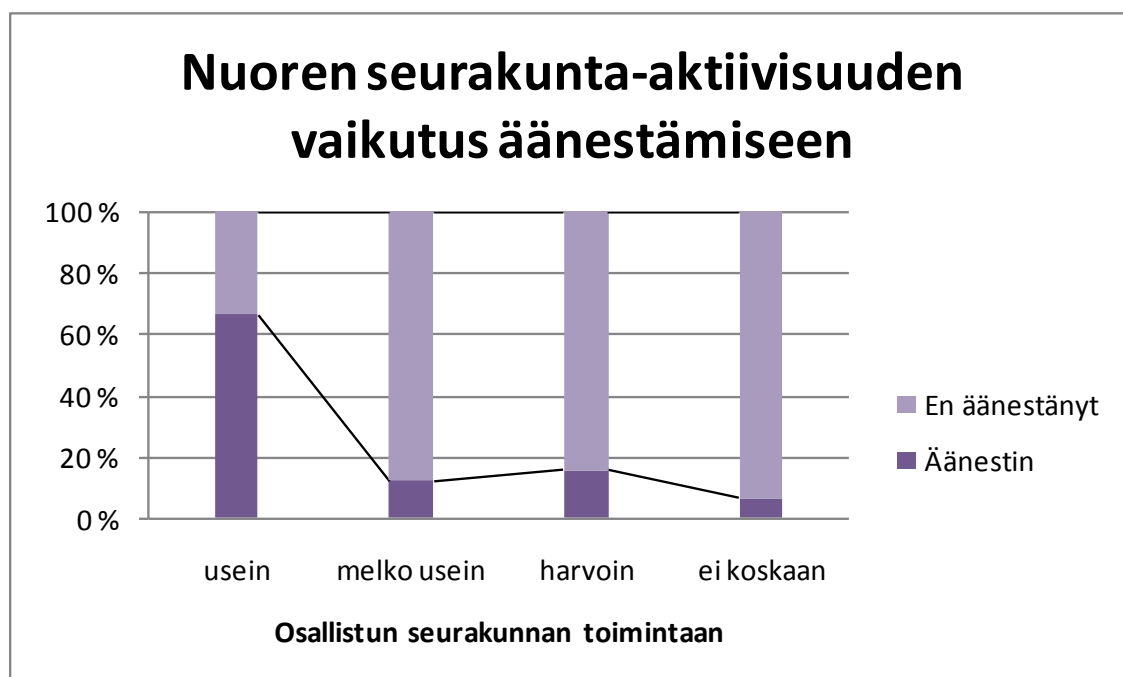
Heikosta osallistumisesta huolimatta seurakunnan toiminta oli vastaajille tuttua. Noin puolet vastaajista sanoi osallistuneensa seurakunnan leireille (50,5 %), nuorteniltoihin (48,2 %) ja kerhoihin. (42,8 %). Vain neljännes (23 %) vastaajista ilmoitti, ettei ole koskaan osallistunut seurakunnan toimintaan.

Nuoret nostivat neljänneksi heille tärkeimmäksi seurakunnan toimintomuodoksi nuorisotyön (71,2 %) lapsityön (45 %) ja kirkolliset toimitukset (44,6 %). Myös vanhustyötä (40,1 %) nuoret pitivät tärkeänä. Nuorista yli puolet (55,9 %) ilmoitti olevansa tyytyväinen seurakunnan tarjoaman toiminnan määrään.

7.2 Seurakunta-aktiivisuuden merkitys äänestämiseen

Kuvio 6. Perheen seurakunta-aktiivisuuden vaikutus nuoren äänestysaktiivisuuteen

Kuvio 7. Nuoren seurakunta-aktiivisuuden vaikutus äänestämiseen.

Tutkimuksen tuloksissa kävi ilmi, että perheen seurakunta-aktiivisuudella on suuri vaikutus nuoren äänestämiseen seurakuntavaaleissa (Kuvio 6). Nuoren äänestyskäyttäytymiseen vaikuttaa myös nuoren oma seurakunta-aktiivisuus (Kuvio 7.). Jos nuori osallistui seurakunnan toimintaan usein tai tämän perheenjäsenet tai osa perheen jäsenistä osallistui aktiivisesti seurakunnan toimintaan, äänesti nuori suuremmalla todennäköisyydellä seurakuntavaaleissa.

7.3 Äänestäneiden kokemukset

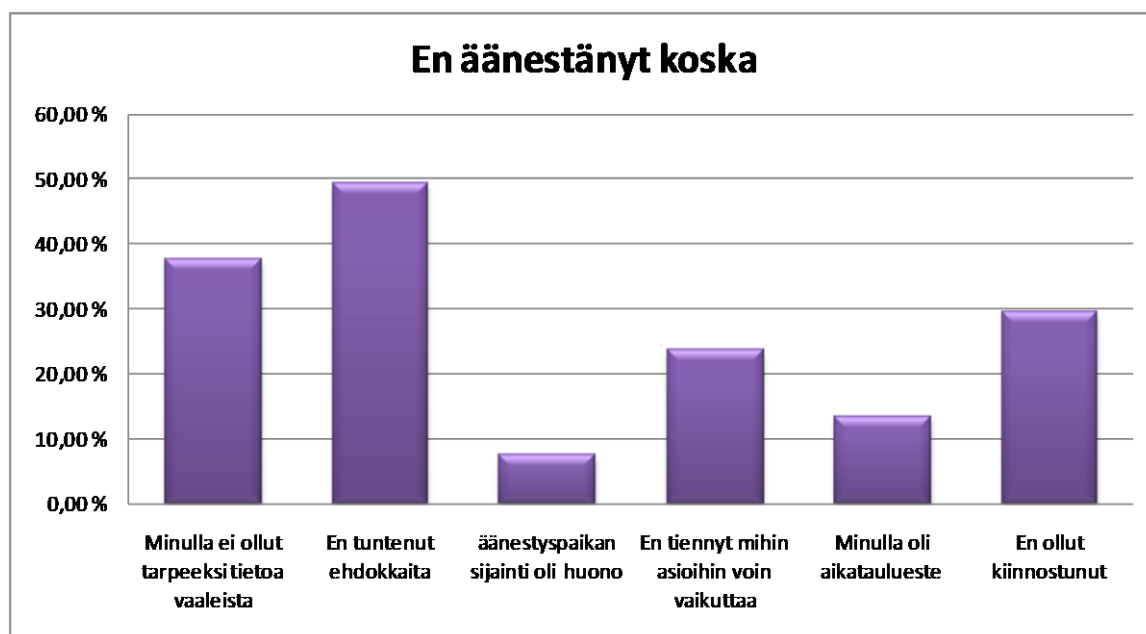
Vastaajista Uudenkaupungin ja Salon seurakuntavaaleissa äänestäneitä oli 11,7 %. Kysyttäessä vaalijärjestelyistä, äänestäneistä valtaosa (88,5 %) ilmoitti äänestämisen olleen helppoa ja selkeää.

Äänestäneistä vastaajista yli puolet (57,7 %) oli saanut tietoa seurakuntavaaleista lehdistä sekä omalta perheeltään. Vajaa puolet (46,2 %) vastanneista sanoi saaneensa tietoa koulusta. Vain alle kymmenes (7,7 %) kertoi saaneensa tiedon vaaleista televisiosta. Äänestämisen syyksi neljännes (26,9 %) nuorista ilmoitti mahdollisuuden vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Joka viides (19,2 %) ilmoitti äänestämisen syyksi vanhempien kehotuksen ja 15,4 % oli sitä mieltä, että oli hienoa päästä kokeilemaan äänestämistä.

Myös kysyttäessä, mistä vastaajat löysivät ehdokkaan, he nostavat esiin samat tiedonvälityskanavat. Vastaajista lähes puolet (42,3 %) löysi ehdokkaansa läheisen suosituksesta. Yli kolmannes (38,5 %) ilmoitti löytäneensä ehdokkaan vaalimainoksista ja (34,6 %) lehdistä. Ehdokasta valittaessa vastaajille tärkeintä ovat olleet arvot (46,2 %) ja että ehdokas on entuudestaan tuttu (53,8 %). Joka kolmannelle (30,8 %) on merkitystä ehdokkaan iällä. Vain alle kymmenes (7,7 %) nuorista piti tärkeänä ehdokkaan ulkonäköä tai uskonnollista taustaa.

7.4 Äänestämättä jättämisen syyt

Kyselyn vastaajista vuoden 2009 seurakuntavaaleissa äänestämättä jättäneitä oli 70, 3 %. Kysely toteutettiin toisen vuoden opiskelijoilla, joten vastaajien joukossa oli myös nuoria, joilla ei ollut äänestys-oikeutta seurakuntavaaleissa 2009. Heitä oli yksi viidennes vastaajista (18 %).

Kuvio 8. En äänestänyt koska.

Äänestämättä jättäneistä kaksi kolmasosaa (74.4 %) oli tietoinen mahdollisuudestaan äänestää. Kuitenkin nuorista lähes puolet (42.3 %) olisi kaivannut lisätietoa vaaleista. Vastaajat nostavat äänestämättä jättämisen syiksi tiedonpuutteen. Nuoret eivät tunteneet ehdokkaita (49,4 %), heille ei ollut tarpeeksi tietoa vaaleista (37,8 %) eivätkä he tieneet mihin äänestämällä voi vaikuttaa (23,7 %). Vain joka neljäs (23,7 %) nuorista ilmoitti äänestämättä jättämisen syyksi kiinnostuksen puutteen. Vajaa puolet (43,2 %) vastaajista ei olleet tyytyväisiä seurakuntavaaleista tarjottuun tiedonmäärään (Kuvio 8).

7.5 Keinoja nuorten aktivoimiseen

Tutkimuksessa nousi yhtenäistä teemoja nuorten aktivoimiskeinoin. Useat vastaajat kaipasivat selkeää tiedottamista, vaaliehdokkaista, ajankohdasta ja vaalijärjestelyistä. Parhaaksi tiedonvälityskanavaksi lähes puolet vastaajista ilmoitti paikallislehden (45 %). Joka kolmas (35 %) vastaajista haluaisi lukea lisää vaaleista Facebookista ja joka neljäs (25 %) oli kiinnostunut vaalimainoksista. Esittelemme muutamia vastaajien avoimia vastauksia:

Kertoisivat enemmän, mistä on kyse ja mitä vaaleilla valitut henkilöt edes sitten tekevät.

Hauskat mainosideat ja selkeät tiedot siitä mihin äänestämällä voi oikeasti vaikuttaa.

Vakuuttaa nuoria siitä, että heidän äänellään on väliä.

Kertoa enemmän äänestämisestä, kutsua esim fbssä seurisvaalipaneeliin.

Vastaajat kaipasivat nuoria ehdolle seurakuntavaaleihin sekä nuorekkaampia vaalikampanjoita.

Tehdä vaalit jollain tempauksella nuorille mielekkäiksi ja sitä kautta saada nuoret innostumaan äänestämisestä.

Nuoria ehdokkaita, niin nuoret äänestää. Ei nuoret pappoja äänestä

Ottakaa nuorekkaampi asenna ja kertokaa mihin arkielämän asioihin voimme vaikuttaa.

Nuorekkaat ideat ja nuoriin kohdistuvat ajatukset.

Nuorempia ehdokkaita.

Lisäksi nuoret kaipasivat vaaleihin liittyvää aktiivista ja nuorekasta toimintaa seurakuntiin. Neljännes (23 %) vastaajista kaipasi seurakuntaan enemmän urheilutoimintaa ja (23 %) konsertteja. Viidennes nuorista (17,1 %) puolestaan toivoi lisää leiritoimintaa.

Järjestää nuorille suunnattu konsertti, johon oman kunnan paikalliset bändit voivat osallistua, siellä voisi mainostaa ja kertoa lisää infoa.

Tehdään äänestyksestä yhteinen tapahtuma. Äänestettävät paikalle ja tehdään asioita yhdessä kuin karnevaaleilla.

Ehkä suurempi mainostus jollain mielenkiintoisella tavalla voisi auttaa. Myös erilaiset tilaisuudet, jossa tutustuisi seurakunnan toimintaan paremmin auttaisivat.

Joku repäisevä kampanja, nuoria kiinnostavien bändien/näyttelijöiden/artistien saaminen mukaan, jo rippikoulussa kertominen

Tulevissa vaaleissa 2010 Nuoret kokevat että paras äänestyspaikka vaaleille olisi koulu (35,6 %) tai seurakuntatalo (30,2 %). Kirjaston parhaana äänestyspaikkani koki 14,9 %. Nuoret nostavat yhteistyön koulujen kanssa keskeiseksi.

Laittakaa julisteita kouluun

Tarpeeks hyvät perustelut ja kouluihin esitteitä /esittely /joku tulee kertomaan vaaleista

Kertoa esim. kouluissa vaaleista enemmän

Muita vastaajien nostamia teemoja olivat nuorten äänestysaktiivisuuden nostaminen palkitsemisen avulla ja vaalien mainostaminen julkisuuden henkilöillä. Palkinnoiksi ehdotettiin pieniä asioita, kuten kahvitarjoilu. Vastaajien nostamat asiat tiivistävät kyselyssä nousseet teemat. Nuoret kaipaavat lisätietoa, aktiivista toimintaa ja vaalit osaksi nuorten arkea.

7.6 Johtopäätökset

Laajan tutkimusongelman ja laajojen tutkimuskysymysten takia esitimme kyselylomakkeessa paljon kysymyksiä. Johtopäätöksissä tarkastelemme niiden kysymysten vastauksia, jotka ovat tutkimuskysymystemme kannalta tärkeitä.

Merkittävimpiä nuorten äänestyspäätökseen vaikuttavia tekijöitä ovat seurakunta-aktiivisuus, tietoisuus vaaleista ja vaikuttamismahdollisuuksista (kuvio 8). Tutkimustulosten perusteella suurin vaikutus nuorten äänestysaktiivisuuteen on nuoren omalla ja perheen seurakunta-aktiivisuudella (kuvio 6 ja 7). Seurakunnan toiminnassa mukana olevat nuoret ymmärtävät parhaiten, mihin äänestämällä voi vaikuttaa ja he kokevat että seurakuntavaaleissa äänestämällä on merkitystä. Äänestäminen kiinnostaa sellaisia nuoria, joiden elämässä on merkitystä sillä, kuka on seurakunnan nuorisotyöntekijä tai millaisia messuja seurakunnassa järjestetään.

Valtaosa kyselyyn vastanneista nuorista jätti seurakuntavaaleissa 2009 äänestämättä. Nuoret jättivät äänestämättä, koska eivät ymmärtäneet mihin äänestämällä voi vaikuttaa. Nuoret olivat tietoisia mahdollisuudestaan äänestää, mutta he eivät ymmärtäneet mitä merkitystä seurakuntavaaleilla on, ja mihin tehtäviin tai elimiin luottamushenkilöt valitaan. Tutkimuksen tuloksista ilmeni että nuorten tiedonpuute kirkon hallinnosta ja seurakuntavaaleista on suuri.

Nuoret kaipaavat tietoa niin ehdokkaista, vaalijärjestelmästä kuin kirkon hallinnosta. Nuoret eivät ole tietoisia, että vaaleilla valittavat luottamushenkilöt päättävät seurakuntien rahankäytöstä, toimintasuunnitelmista ja työntekijävalinnoista. Näin ollen he eivät tiedä mihin voivat äänestämislään vaikuttaa. Nuoret kaipaavat konkreettista tietoa ja selkeitä esimerkkejä siitä, mistä asioista vaaleissa valittavat luottamushenkilöt päättävät. Mielekkäimpiä tiedonvälityskanavia nuorille ovat paikallislehdet ja sosiaalinen media.

Nuorten aktivoimisessa tulisi huomioida erityisesti seurakunnan toiminnassa mukana olevat nuoret. Nuoret kokevat, että tietoisuutta voitaisiin lisätä järjestämällä aktiivista toimintaa. Tuloksista on nähtävissä, että nuoret eivät ole valmiita etsimään aiheesta tietoa itse, vaan tieto tuotava osaksi arkea. Koulujen ja seurakuntien välinen yhteistyö on tärkeässä asemassa sillä tapahtumat, paneelikeskustelut ja tempaukset kouluilla tai seurakuntatalolla kiinnostavat nuoria.

Seurakuntavaaleissa on ollut tavoitteena, että hallintoon saataisiin mukaan nuoria luottamushenkilöitä. Tutkimustuloksista kuitenkin ilmeni, että nuoret äänestävät ensisijaisesti tuttua ehdokasta nuoren ehdokkaan sijaan. Ei siis riitä, että nuoria saadaan ehdolle, vaan nuoria tulee olla myös ehdolla enemmän nuorille tutuista toimintaympäristöistä.

8. POHDINTA

8.1 Tutkimustulosten käyttö valtakunnallisissa vaaleissa

Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää keinoja nuorten aktivoimiseen valtakunnallisissa seurakuntavaaleissa 2010. Nykynuoret eivät koe äänestämistä kansalaisvelvollisuutena ja osallisuus nähdään erillisenä teemana. Äänioikeusikärajan laskun myötä, tulisi kirkon huolehtia että nuorten

ensimmäinen äänestyskokemus on tuettu. Oikeusministeriön työryhmän selvityksessäkin tuli esille, että riskinä äänestysikärajan laskemisessa on, että nuoret oppivat äänestämättömyyden yhä varhaimmin.

Valtakunnallisissa vaaleissa nuorten tiedonhallintaan keskittyminen on tärkeää. Nuorten tulisi ymmärtää kirkon hallintoa, jotta he ymmärtäisivät mihin äänestämällä voi vaikuttaa, niin seurakunnan kuin valtakunnallisella tasolla. Konkreettiset asiat, kuten työntekijävalinnat, budjetit ja toimintasuunnitelmat, ovat asioita joihin luottamushenkilöt voivat vaikuttaa. Esimerkit tulee tuoda nuorta lähellä, esittäen ajatuksia siitä mitä muutoksia on mahdollista tapahtua nuorisotyössä, tai muussa nuorelle tärkeässä seurakunnan toiminnassa.

Paikallisella tasolla vaaleista kannattaa tiedottaa mahdollisimman lähellä nuoren arkea. Kouluissa järjestettävät tapahtumat ja paneelit avaavat nuorelle vaikuttamisen näkökulmia. Seurakuntatasolla nuorten aktivoimisessa kannattaa hyödyntää toiminnallisuutta. Konsertit, keskustelutilaisuudet ja toimintatempaukset ovat nuorille houkuttelevia tilaisuuksia (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 91–92.) Nuoret eivät ole valmiita lähtemään itse hankkimaan tietoa, vaan haluavat että tieto on helposti ja mielenkiintoisella tavalla saatavilla. Kouluihin seurakuntavaaleja voidaan viedä vaikuttamisen harjoittelun näkökulmasta. Vaaleihin tutustuminen voi olla osa demokratiakasvatusta.

Valtakunnallisella tasolla sosiaalista median käyttö on tehokkain tapa tavoittaa nuoret. Vaalit kannattaa pukea nuorten kielelle ja konkreettisuus on myös mainonnassa tärkeää. Tulevien valtakunnallisten seurakuntavaalien markkinointiin ja mainontaan on panostettu, nuorten tietouden lisäämiseksi. Kirkkohallitus ja Nuorten Keskus ry toteuttavat valtakunnallisissa vaaleissa nuorten oman vaalikampanjan. Kampanjassa hyödynnetään sosiaalista mediaa, tv:tä ja lehtiä. Kampanja pyrkii pukemaan mainonnan nuorekkaaksi ja rakentamaan sen nuorille tärkeiden asioiden ympärille, näin koetetaan saavuttaa nuorten mielenkiinto seurakuntavaaleja kohtaan.

Olemme vieneet tutkimuksen tietoja seurakuntiin ja saaneet paljon positiivista ja innostavaa palautetta. Seurakunnat kokevat, että viesti seurakunta-aktiivisuuden suhteesta äänestämiseen helpottaa myös vaalityötä. Seurakunnat pyrkivät aktivoimaan niitä nuoria, joita seurakunnan asiat kiinnostavat ja jotka ovat mukana seurakuntien toiminnassa. Aktivoimalla seurakuntanuoria innostumaan aiheesta, on mahdollista tavoittaa myös muita nuoria kiinnostumaan seurakuntavaaleista.

8.2 Tutkimuksen onnistuminen

Tutkimuksen onnistuminen vaati määrällisesti paljon vastaajia Salosta ja Uudestakaupungista. Tämä oli tärkeää seurakuntavaaleista yleisen kuvan luomiseksi, sekä siksi että saavuttaisimme vastaajiksi äänestämättä jättäneiden lisäksi myös vaaleissa äänestäneitä nuoria. Äänestysprosentti seurakuntavaaleissa oli 11 ja 14,3, joten meidän tuli saada vastauksia ainakin 200 kappaletta, jotta mukaan mahtuisi myös äänestäneitä nuoria. Työtämme helpotti se että saimme kyselyyn vastaamisen mukaan kouluihin. Motivoimme mukaan toisen asteen oppilaitoksista sekä lukioita että ammattioppilaitoksi, jotta otanta olisi mahdollisimman monipuolinen. Koulujen lehtorit ottivat kyselyn oppituntien aikana täytettäväksi, joten saimme vastaajia kyselyymme 240 kappaletta. Olimme määrään tyytyväisiä. Kaiken kaikkiaan myös äänestäneiden määrä vastaajissa oli 11,7 % joka vastaa suhteellisen hyvin myös oikeaa äänestysprosenttia kaupungeissa. Näin voimme olettaa että otantamme vastasi koko joukkoa suhteellisen hyvin.

Erilaisten oppituntien sekä opiskelijaryhmien vuoksi emme saaneet tietoon sitä kuinka monta opiskelijaa kulloisessakin ryhmässä oli kyselyä täytettäessä. Vaikka vastaaminen kuului oppituntien ohjelmaan, meidän on mahdotonta tietää kuinka moni jätti vastaamatta tutkimukseen. Näin ollen emme osaa arvioida opiskelijoiden motivaatiota vastata kyselyyn.

Aloitimme kyselylomakkeen rakentamisen tutkimuskysymysten ympärille oleviin teemoihin. Pohdimme pitkään kyselyn rakennetta, ja siihen valittavia osalualueita. Koska meillä ei ollut käytössämme aikaisempaa tutkimusta 16–18-vuotiaiden äänestyskokemuksista, tehtävä oli haastava. Saimme Nuorten Keskus ry:ltä ohjeeksi kerätä talteen kaiken tiedon nuorten kokemuksista jo olleista vaaleista Salossa ja Uudestakaupungista, sekä nuorten äänestyskokemuksista. Tutkimuskysymyksenä meillä oli löytää keinoja nuorten aktivoimiseksi seurakuntavaaleissa sekä äänestyskäyttäytymiseen vaikuttavia tekijöitä, mutta tämän lisäksi meidän tuli ottaa huomioon myös Nuorten Keskus ry:n toive aineiston keräämiseksi. Aiheita kysyttävistä asioista oli paljon, etenkin kun kyselylomakkeen tarkoitus oli olla nopeasti Internetissä täytettävä, mahdollisimman monen vastauksen saavuttamiseksi. Vaikka lopulta keskityimme tarkemmin vain tiettyihin teemoihin, kyselylomake oli silti laaja. Näin ollen emme päässeet kysymään nuorten kokemuksia jostain tietystä teemasta spesifisti, vaan joitakin aiheita jouduimme käsittelemään yleisemmin. Myös strukturoidut kysymykset mahdollistivat useamman vastausten valinnan, jolloin vastaaja ei välttämättä valinnut lähimpänä olevaan vaihtoehtoa vaan valitsi helpommin useamman vastausvaihtoehdon.

Tutkimuksessamme nousi silti selkeästi esille nuorten vastaajien esittämät asiat, puutteet vaalien järjestelyistä sekä nuorten omat ideat aktivoimiskeinoiksi. Näistä tuloksista teimme raportin johon kokosimme tärkeimmät kyselyssä nousseet asiat. Raporttia on käytetty seurakunnissa ja Nuorten Keskus ry:n apuna aktivoimassa nuoria äänestämään tulevilla valtakunnallisilla seurakuntavaaleilla 2010 marraskuussa. Tutkimusraporttimme on saanut paljon myönteistä palautetta ja kiitosta sekä Salon ja Uudenkaupungin seurakuntien työntekijöiltä että Nuorten Keskus ry:ltä. Tutkimusraporttimme on luettavissa Internetissä Nuorten Keskus ry:n vaalikampanjan sivustoilta ensimmäinen kerta, sekä Salon seurakunnan sivuilta. Tutkimustuloksista on uutisoitu Villi-lehdessä, Kotimaa-lehdessä sekä Salon ja Uudenkaupungin paikallislehdissä. Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

8.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisyyden kannalta oli tärkeää, että tutkimukseemme osallistuminen oli vapaaehtoista ja saimme tutkimusluvan oppilaitosten rehtoreilta. Kyselyn mukana lähetimme rehtoreille saatekirjeen, joka antoi selkeän kuvan tutkimuksen tarkoituksesta. Kyselyn ensimmäisellä sivulla esitettiin selostus tutkimuksesta, jolloin vastaajat olivat tietoisia siitä mihin tutkimustuloksia käytetään. Kysely toteutettiin nimettömänä, jotta vastaajien anonymiteetti säilyi. Käsittelimme aineistoa luottamuksellisesti.

Opinnäytetyön tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltaessa, on hyvä käyttää validiteetti- ja reliabiliteettikäsitteitä. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimustulosten pysyvyyden tarkastelua ja validiteetti sitä, tarkastellaanko tutkimusongelman kannalta oikeita asioita. Tutkimustulosten pysyvyys tarkoittaa, että jos toistaisimme tutkimuksemme samoilla henkilöillä uudestaan, saisimme samat tulokset. Saamamme tulokset eivät olisi sattumaa. Validius tarkoittaa mittarin pätevyyttä, eli onko mittari tarkka ja mittaako se sitä mitä pitääkin mitata. Validiteetti varmistetaan käyttämällä oikeaa tutkimusmenetelmää, oikeaa mittaria ja mittaamalla oikeita asioita. (Kananen 2008, 79–81.)

Huomioimme tutkimuksen reliabiliteetin jo tutkimustyötä suunnitellessamme ja rakentaessamme kyselylomaketta. Testasimme kyselylomakkeen nuortenillassa Uudessakaupungissa ja kysyimme testivastaajien kokemuksia kyselystä. Lisäksi pyysimme palautetta kokeneemmilta tutkijoilta kyselylomakkeestamme. Teimme muutoksia lomakkeeseen näiden palautteiden pohjalta. Pyrimme asettamaan kysymykset niin, että ne olivat helposti ymmärrettävissä. Asetimme vastausvaihtoehdoille selkeät määreet kuten kerran viikossa/kerran kuukaudessa jne. jotta vastaajat tulkitsivat vastausvaihtoehdot mahdollisimman samalla tavalla. Käytimme kyselylomakkeessamme rinnakkaismittausta, mikä tarkoittaa, että kysyimme samaa asiaa eri tavalla ja vertasimme vastausten yhdenmukaisuutta (Kananen 2008, 80). Vastauksia vertaillessamme huomasimme, että vastaajat olivat nostaneet samat teemat niin avoimissa kuin strukturoiduissa kysymyksissä. Esim. kysyessämme äänestämättä jättämisen

syitä, esitimme ensiksi avoimen kysymyksen ja vasta tämän jälkeen strukturoidun kysymyksen. Näin vältimme antamasta vastaajille ideoita avoimiin vastauksiin.

Tutkimuksen luotettavuutta heikentäviä tekijöitä ovat Internet-kyselyyn liittyvät identiteetti-ongelmat. Koska kysely toteutettiin nimettömästi, emme pystyneet kontrolloimaan sitä, että sama vastaaja vastaisi kyselyyn ainoastaan kerran. Lisäksi Internet-kyselyn ongelmana on, että emme pysty arvioimaan kyselyn katoa, eli kuinka moni on avannut kyselyn, mutta jättänyt vastaamatta. Tutkimuksen luotettavuudessa tulee ottaa huomioon myös kokemattomuutemme tutkijoina. Aineiston kerääminen, analysointi ja johtopäätösten esittäminen oli meille uutta.

Tutkimuksen luotettavuutta vahvistavia tekijöitä ovat aiempien tutkimusten kuten nuorisobarometrien tulokset, jotka ovat samaa suuntaa antavia. Lisäksi saamamme palaute seurakunnista ja Nuorten Keskuksesta tukee tutkimustuloksiamme. Saimme vastauksen tutkimuskysymyksiimme ja pystyimme tarjoamaan seurakunnille tietoa nuorten kokemuksista. Validiutta tukee myös tutkimuksen laaja ja monipuolinen otanta.

8.4 Opinnäytetyöprosessi ja ammatillinen kasvu

Aloitimme opinnäytetyöprosessimme keväällä 2010. Löysimme Nuorten Keskus ry:n opinnäytetyöaiheen seurakuntavaaleista Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyöpankista. Halusimme kartoittaa kehityskohtia vaaleihin nuorten näkökulmasta. Koimme aiheen ajankohtaiseksi ja innostavaksi. Opinnäytetyö kirkon parissa kartutti kirkollista tietotaitoamme ja tuki kasvuamme kirkon alan ammattilaisiksi.

Teoriaosuutta kartuttaessa syvennyimme osallisuuden aiheeseen ja kirkolliseen vaikuttamiseen. Kirkon hallinnollinen ymmärrys tulee helpottamaan työskentelyä

kirkon alan kentällä. Osallisuuden teemojen avaaminen oli innostavaa ja opinnäytetyön toteuttaminen parityönä oli mielenkiintoista. Vaikka opinnäytetyö prosessina oli haastava ja monimutkainen, antoi parityöskentely siihen uusia ulottuvuuksia ja reflektointi yhdessä auttoi haasteiden kohtaamisessa. Saimme tukea myös yhteistyötahoiltamme, kirkkohallituksen vaalisihteeriltä Kari Kanalta sekä Nuorten Keskus ry:n Ensimmäinen kerta-kampanjapäälliköltä Kaisa Aitlahdelta. Prosessi kasvatti yhteistyötaitojamme sekä vahvisti stressinsietokykyämme.

Opinnäytetyön parissa pääsimme tutustumaan meille aiemmin vieraaseen kristillisen järjestötyön kenttään. Lisäksi pääsimme tarkastelemaan teemoja osana kasvatustyötä. Kirkon jäsenten osallisuuden tukeminen ja vahvistaminen on merkittävä osa diakonin työtä. Oli mielenkiintoista tarkastella osallisuutta nuoren näkökulmasta ja prosessi valmisti meitä erityisesti nuorisodiakonian työkenttään. Opinnäytetyöprosessin myötä pääsimme mukaan suunnittelemaan valtakunnallisia vaaleja, tapasimme mielenkiintoisia kirkon vaikuttajia ja pääsimme kertomaan opinnäytetyömme tuloksista erilaisissa tilaisuuksissa. Koimme, että ammatillinen identiteettimme vahvistui ja saimme eväitä työelämäään. Opinnäytetyö oli hieno prosessi ja saimme loistavan mahdollisuuden olla osa historiallista muutosta kirkossa.

LÄHTEET

- Allianssi 2010. 16 syytä alentaa äänestysikärajaa kaikissa vaaleissa. Viitattu 29.10.2010. http://www.alli.fi/sivu.php?artikkeli_id=5348
- Brax, Tuija 2010. Puheenvuoro Kansalaisyhteiskuntafoorumissa. Helsinki 15.9.2010.
- Chan & Clayton 2006. Political studies. Should the Voting Age be Lowered to
- Gretschel, Anu 2002. Kunnallisen nuorten osallistumista tukevia menetelmiä. Teoksessa Anu Gretschel (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina, artikkeleita osallisuudesta. Helsinki: Suomen kuntaliitto 48–62.
- Hauta-Aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009, Osallisuuden yhteisö? Teoksessa Henna Hauta-Aho & Sanna-Maaria Tornivaara 2009 (toim.) Kirkosta kiinni! Helsinki: Kirjapaja 82–124.
- Horelli, Liisa, Kyttä, Marketta & Kaaja, Mirka 2002. Lasten ja nuorten osallistumista tukevia menetelmiä. Teoksessa Anu Gretschel (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina, artikkeleita osallisuudesta. Helsinki: Suomen kuntaliitto 31–47.
- Häkkinen, Seppo 2009. Nuori aikuinen kirkon jäsenenä. Teoksessa Kirkosta kiinni! Henna Hauta-Aho & Sanna-Maaria Tornivaara (toim.) Helsinki: Kirjapaja 11–18
- KANE 2009. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta. KANEN osallisuusjaoston esitykset nuorten osallisuuden vahvistamiseksi 2009.
- Karvonen, Marja-Liisa & Liljendahl, Tarja 2005. Nuoren kirkko 2015. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja 311–325.
- Ketola, Kimmo, Niemelä Kati, Kääriäinen, Kimmo, Palmu, Harri & Salomäki, Hanna 2008. Nuorisotyö. Teoksessa Monikasvoinen Kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004–2007. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 145–148.

- Kiilakoski, Tomi 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretscher ja Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino 8–23.
- Kirkkohallitus 2009. Seurakuntien väestömuutokset 2009. Viitattu 14.10.2010
- Kirkkolaki 1993/1054, 26.11.1993.
- Kirkolliskokous 2009. Edustaja-aloite nuorten kuulemisesta kirkossa.
- Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön toimikunta 2007. Läsnäolon nuorisotyö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015..
- Kirkon tiedotuskeskus 2003. Seurakuntavaalit 2002. Seurakuntavaalien äänestysvilkkaus kasvoi suurilla paikkakunnilla. Viitattu 14.10.2010. <http://www.evl.fi/vaalit2002/>.(KT 29.11.2002)
- Kirkon tiedotuskeskus 2006a. Kirkon jäsenmäärät laski – Tutkimus kirkosta eroamisen syistä valmistunut. Viitattu 14.10 2010.
- Kirkon tiedotuskeskus 2006b. Kirkon päätöksenteko perustuu seurakuntavaaleihin. Viitattu 14.10 2010
- Kozeluh, Ulrika 2008. Post election study-voting with 16-main results for the national elections in Austria 2008.
- Kuntalaki 365/1995, 17.3 1995
- Launonen, Pekka 2007. Kirkon nuorisotyö – Hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä, menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusseura 2007, 78–89.
- Lilja, Jussi 2010. Seurakunnan hallinto. Teoksessa Pietilä Tytti ja Ranta, Paavo (toim.) Seurakunnan luottamushenkilön käsikirja 2011–2014. Helsinki: Edita 91–122.
- Luodeslampi, Juha & Karjalainen, Jukka-Pekka 2005. Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyö käsikirja: Kirjapaja 119- 137.
- Majamäki, Hannu, Aitlahti, Kaisa, Kevätsalo, Hanna-Leena, Mannert, Minna, Nuutinen, Eeva, Ryhänen, Eeva, Helenius, Timo, Lähdesmäki, Kari, Myllys, Riikka & Petterson, Juha 2006. Nuori aikuinen

- irtaantuu kirkosta. Teoksessa *Uskosta osallinen?*, Helsinki: Kirkkohallitus 7–8.
- Majamäki, Hannu, Aitlahti, Kaisa, Kevätsalo Hanna-Leena, Mannert Minna, Nuutinen Eeva, Ryhänen Eeva, Helenius Timo, Lähdesmäki Kari, Myllys Riikka & Petterson Juha 2006. Nuoren aikuisen uskonnollisuus, Teoksessa *Uskosta osallinen?* Helsinki: Kirkkohallitus 5–6.
- Majamäki Hannu, Aitlahti Kaisa, Kevätsalo Hanna-Leena, Mannert Minna, Nuutinen Eeva, Ryhänen Eeva, Helenius Timo, Lähdesmäki Kari, Myllys Riikka & Petterson Juha 2006. Identiteetti ja sitoutuminen, Teoksessa *Uskosta osallinen?* Helsinki: Kirkkohallitus 3.
- Electoral Commission 2003. *Minimum Age of Voting and Candidacy in UK Elections*. London.
- Myllyniemi, Sami 2009. Järjestökiinnittyneisyys. Teoksessa Sami Myllyniemi (toim.) *Aika Vapaalla*. Helsinki: Opetusministeriö 34–45.
- Mäkeläinen, Heikki 1978. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vaaliuudistuksen tavoitteet ja niiden toteutuminen. Teoksessa *Teologinen aikakauskirja*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Niemelä Kati, 2003. Kirkosta eroaminen ja kirkkoon liittyminen Teoksessa Kimmo Kääriäinen, Kati Niemelä, Kimmo Ketola (toim.) *Moderni kirkkokansa*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 133–138.
- Niemelä Kati, 2003. Uskonnollisuus eri ikäryhmissä. Teoksessa Kimmo Kääriäinen, Kati Niemelä, Kimmo Ketola (toim.) *Moderni kirkkokansa*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 192–202.
- Niemelä Kati, 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon, Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 43–65.
- Nikkilä, Juha 2002. Nuorisovaltuustot yhteiskunnallisina osallistumismuotoina – pikkupolitiikkoja vai vapaita vaikuttajia? Teoksessa Anu Gretschel (toim.) *Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina, artikkeleita osallisuudesta*. Helsinki: Suomen kuntaliitto 63–75.
- Nuorisolaki 2006.. Kimmo Aaltonen (toim) teoksessa *Nuorisolakiopas* 2009. Helsinki: Tietosanoma.

- Nuorten keskus ry 2010. Kirkko 2015-seminaarin pöytäkirja. viitattu.14.10.2010.
- Oikeusministeriö 2010. Äänestysikärajan alentaminen voisi osaltaan aktivoida nuoria osallistumaan. Viitattu 30.10.2010.
<http://www.om.fi/Etusivu/Ajankohtaista/Uutiset/1274105479583>
- Palmu Harri, 2006. Tahto vaikuttaa – Seurakunnan nuorena luottamushenkilönä.. Tampere: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja.
- Perustuslaki 730/1999. 11.6 1999.
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus - leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja 82-108.
- Raitakari, Suvi & Virokangas, Elina 2009. Yhteisiä teemoja, Teoksessa Raitakari, Suvi & Virokangas, Elina (toim.) nuorisotyön ja sosiaalityön jaetut kentät. Helsinki: Nuorisotutkimusseura 5–20.
- Siukonen, Antti 2010. Pastori, Fleim- lehden päätoimittaja. Helsinki. Haastattelu 27.10.2010
- Suomen evankelis-luterilainen 2008. Kirkkoon kuulumisen. Teoksessa Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004–2007. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 53–58.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2002. Äänestysprosentit seurakuntavaaleissa 1970–2002. Viitattu 18.10.2010.
<http://www.evl.fi/kkh/ktk/kuvat/ktvaal38.jpg>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004. Teoksessa muutosten keskellä. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nelivuotiskertomus 2000–2003. Tampere: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007. Meidän kirkon osallisuuden yhteisö suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategiaa vuoteen 2015 laatineen työryhmän mietintö.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2009. Seurakuntavaalit 2010. Viestintäsuunnitelma. Viitattu 1.10 2010.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010. Kirkon hallintokaavio. Viitattu 1.10 2010.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008. Henkilöstön määrä. Teoksessa Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nelivuotiskertomus 2004–2007. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 266–267.

Allianssi 2001b. Nuoret yhteiskunnallisina toimijoina. Teoksessa Jukka Tahvanainen (toim.) Nuorista Suomessa. Helsinki: Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi 21–22.

Allianssi 2001a. Nuorten asema 2000-luvulla. Teoksessa Jukka Tahvanainen (toim.) Nuorista Suomessa. Helsinki: Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi 8– 14.

Vainila, Erika 2008. Vajaavaltaisen nuoren asema kunnassa. Teoksessa Erika Vainila (toim.) Oikeus osallistua – Nuorten ääni kunnissa: nuorisolain 8 §:n perusteella järjestettävä vajaavaltaiten osallistuminen ja kuuleminen kunnissa. Helsinki: Opetusministeriö 52–66.

VATA ry 2010. Vakaumusten tasa-arvo: Vuositilasto kirkosta eronneet. Viitattu 14.10.2010. <http://eroakirkosta.fi/static/ek-tilastot/>

Wass, Hanna 2008. Generations and turnout The generational effect in electoral participation in Finland. Helsingin yliopisto.

Yeung, Anne Birgitta 2002. Nuorten osallisuus vapaaehtoistoiminnassa ja seurakunnassa. Teoksessa Anu Gretscher (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina: artikkeleita osallisuudesta. Helsinki: Suomen kuntaliitto 76–89.

Opetusministeriön nuorisoyksikkö 2004. Nuoruus Suomessa. Viitattu 1.10.2010

Tilastokeskus 2009. Suomen lapset ja nuoret. Viitattu 1.10.2010.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007a. Meidän Kirkko- Strategia 2015.

Väestörekisterikeskus 2010. Kirkosta eronneet ja siihen liittyneet vuosina 2003-2009.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategiaa vuoteen 2015 laatinen työryhmän mietintö. Meidän Kirkko, osallisuuden yhteisö.

Ojala, Sami 2010. Seurakuntien osallisuustutkimus. Helsinki: Kirkkohallitus.

Nuorten Keskus ry 2009. Nuorten Keskus ry:n vuosikertomus 2009.

Pekka Huokuna 2010. Henkilökohtainen tiedonanto. Lakityöryhmän kokous 4.11.2010.

Pietilä, Tytti & Ranta, Paavo (toim.) 2010. Seurakunnan luottamushenkilön kirja 2011–2014.
Helsinki: Kirjapaja.

Kirkon tiedotuskeskus 2006c. Kirkolliskokous päätti päästää 16-vuotiaat vaaliuurnille. Viitattu 15.10.2010.

Kirkon tiedotuskeskus 2007. Kirkolliskokous toivottaa 16-vuotiaat tervetulleiksi äänestämään. Viitattu 14.10.2010.

Kirkon tiedotuskeskus 2008. Eduskunta hyväksyi lakiuudistuksen äänioikeusikärajan alentamisesta seurakuntavaaleissa. Viitattu 14.10.2010.

Kirkkolaki 2009. Hallituksen esitys eduskunnalle kirkkolain muutoksesta äänioikeusikärajan laskemiseksi.

Hei!

Olemme sosionomi-diakoniopiskelijoita Diakonia-ammattikorkeakoulusta Helsingistä. Teemme opinnäytetyötä nuorten osallisuuteen vaikuttavista tekijöistä seurakuntavaaleissa.

Kotikaupungissasi järjestettiin seurakuntien yhdistymisen myötä ylimääräiset seurakuntavaalit keväällä 2009. Ensimmäistä kertaa yli 16-vuotiaat nuoret saivat mahdollisuuden äänestää. Salossa alle 18-vuotiaista nuorista äänesti vain noin 11 prosenttia ja Uudessakaupungissa 14,3.

Marraskuussa 2010 järjestetään seuraavat seurakuntavaalit, joissa nuoret ovat mukana äänestämässä valtakunnallisesti. Kerro meille, mikä saa sinut ja ystäväsi äänestämään!

Keräämme tiedon useista toisen asteen oppilaitoksista Salossa ja Uudessakaupungissa. Kyselystä ei paljastu vastaajan henkilöllisyys ja tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Kiitos vastauksistasi jo etukäteen!

Ystävällisin terveisin,

Heidi Tirkkonen ja Linda Raitisto

Olen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsen *

- ☐ 1 Kyllä
☐ 2 En

Opiskelen *

- ☐ 1 Salon lukiossa
☐ 2 Halikon lukiossa
☐ 3 Perniön lukiossa
☐ 4 Salon ammattiopistossa
☐ 5 Uudenkaupungin lukiossa
☐ 6 Uudenkaupungin ammattiopistossa

Olen *

- ☐ 1 Nainen
☐ 2 Mies

Olen syntynyt *

pp.kk.vvvv

Olen konfirmoitu *

- ☐ 1 Kyllä
☐ 2 En
☐ 3 En ole, mutta olen käynyt rippikoulun

Olen osallistunut seurakunnan *

- ☐ 1 Kerhoihin
☐ 2 Nuorteniltoihin
☐ 3 Isoskoulutukseen
☐ 4 Retkiin (esim. Maata näkyvissä-festivaalit)
☐ 5 Leireille
☐ 6 Partiotomintaan
☐ 7 Muuhun toimintaan, mihin?
☐ 8 En ole koskaan osallistunut toimintaan

Olen osallistunut seurakunnan toimintaan viimeisen vuoden aikana

- ☐ Usein (n. kerran viikossa)
- ☐ Melko usein (n. kerran kuukaudessa)
- ☐ Harvoin (n. kerran tai kahdesti vuodessa)
- ☐ En ole osallistunut toimintaan

Perheenjäseneni kuuluvat kirkkoon *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 Osa perheenjäsenistäni kuuluu
- ☐ 3 Ei
- ☐ 4 En tiedä

Perheeni tai osa perheenjäsenistäni osallistuu seurakunnan toimintaan *

- ☐ 1 Usein (n. kerran viikossa)
- ☐ 2 Melko usein (n. kerran kuukaudessa)
- ☐ 3 Harvoin (n. kerran tai kahdesti vuodessa)
- ☐ 4 Ei koskaan

Äänestin keväällä 2009 seurakuntavaaleissa *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 En
- ☐ 3 Minulla ei ollut äänestys-oikeutta

Sain tietoa vaaleista ja mahdollisuudestani äänestää (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- ☐ 1 Seurakunnalta
- ☐ 2 Koululta
- ☐ 3 Perheeltä
- ☐ 4 Ystävilta
- ☐ 5 Lehdistä
- ☐ 6 Internetistä
- ☐ 7 Televisiosta
- ☐ 8 Jostain muusta, mistä?

Ehdokkaan valintaan vaikuttivat (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- ☐ 1 Ikä
- ☐ 2 Sukupuoli
- ☐ 3 Ulkonäkö
- ☐ 4 Vaaliteemat
- ☐ 5 Arvot
- ☐ 6 Asuinalue
- ☐ 7 Uskonnollinen tausta (esim. herätysliike)
- ☐ 8 Poliittinen puolue
- ☐ 9 Se, että ehdokas oli minulle entuudestaan tuttu
- ☐ 10 Jokin muu seikka, mikä?

Löysin ehdokkaani (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- ☐ 1 Vaalikoneesta
- ☐ 2 Vaalimainoksista
- ☐ 3 Ledestä
- ☐ 4 Internetistä
- ☐ 5 Seurakunnan työntekijän suosituksesta
- ☐ 6 Läheisen suosituksesta
- ☐ 7 Jollain muulla tavalla, kerro miten:

Äänestin vaaleissa, koska *

- ☐ 1 Sain mahdollisuuden vaikuttaa minua koskeviin asioihin
- ☐ 2 Seurakunnan asiat kiinnostavat minua
- ☐ 3 Oli hienoa päästä kokeilemaan äänestämistä
- ☐ 4 Kaveritkin äänestivät
- ☐ 5 Vanhemmat kehottivat
- ☐ 6 Muu syy, miksi?

Äänestäminen oli helppoa ja selkeää *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 Ei, koska..

Olen seurannut ehdokkaani toimintaa *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 En
- ☐ 3 Ehdokkaani ei päässyt kirkkovaltuustoon

Olin tietoinen mahdollisuudestani äänestää *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 En

Olin äänestänyt jos... *

En äänestänyt koska *

- ☐ 1 minulla ei ollut tarpeeksi tietoa vaaleista
- ☐ 2 en tuntenut ehdokkaita, en tiennyt ketä äänestää
- ☐ 3 äänestyspaikan sijainti oli huono
- ☐ 4 en tiennyt mihin voin äänestämällä vaikuttaa
- ☐ 5 minulla oli aikatauluuste
- ☐ 6 muu syy, mikä?

Olin tyytyväinen seurakuntavaaleista tarjottuun tiedonmäärään *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 En. Kerro millaista tietoa olisit kaivannut:

Haluaisin että seurakuntani järjestäisi enemmän (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- ☐ 1 Nuorteniltoja
- ☐ 2 Leirejä
- ☐ 3 Kerhotoimintaa
- ☐ 4 Konsertteja
- ☐ 5 Nuorten jumalanpalveluksia
- ☐ 6 Urheilutoimintaa
- ☐ 7 Kuorotoimintaa
- ☐ 8 Partiotimintaa
- ☐ 9 Muuta, mitä?
- ☐ 10 Olen tyytyväinen seurakuntani järjestämän toiminnan määrään

Näistä seurakunnan toimintamuodoista arvostan eniten (valitse 3 vaihtoehtoa) *

- ☐ 1 Kirkolliset toimitukset (esim. jumalanpalvelukset, häät, hautajaiset)
- ☐ 2 Lapsityö (esim. pyhäkoulu, kerhot)
- ☐ 3 Nuorisotyö (esim. rippikoulu, nuortenillat)
- ☐ 4 Erityisnuorisotyö (esim. Saapas-toiminta)
- ☐ 5 Diakoniatyö (esim. taloudelliset avustukset, hengellinen työ)
- ☐ 6 Lähetystyö
- ☐ 7 Vapaaehtoistyö
- ☐ 8 Maahanmuuttajatyö
- ☐ 9 Perhetyö (esim. perheleirit)
- ☐ 10 Vanhustyö
- ☐ 11 Palveleva puhelin

Villi idea, jolla seurakunnat voivat aktivoida nuoria äänestämään: *

Haluaisin saada tietoa vaaleista ja ehdokkaista (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- ☐ 1 Blogista
- ☐ 2 Facebookista
- ☐ 3 Irc-galleriasta
- ☐ 4 Vaalien omilta kotisivuilta (www.ensimmainenkerta.fi)
- ☐ 5 Seurakuntalehdestä
- ☐ 6 Paikallislehdestä
- ☐ 7 Televisiosta
- ☐ 8 Vaalimainoksista
- ☐ 9 Jollain muulla tavalla, kerro miten:

Paras äänestyspaikka vaaleille olisi *

- ☐ 1 Koulu
- ☐ 2 Kirjasto
- ☐ 3 Seurakuntatalo
- ☐ 4 Kirkko
- ☐ 5 Kauppakeskus
- ☐ 6 Muu, mikä?

Aion äänestää seurakuntavaaleissa syksyllä 2010 *

- ☐ 1 Kyllä
- ☐ 2 En, koska

Kiitos osallistumisesta!

Saat lisätietoa vaaleista internetsivuilta www.ensimmainenkerta.fi ja www.seurakuntavaalit.fi.

Vain äänestämällä voit vaikuttaa!

PAINATHAN VIELÄ LÄHETÄ, JOTTA VASTAUKSESI AKTIVOITUU!

Lähetä

Ensimmäinen kerta. seurakuntavaalit.fi

KYSELY NUORTEN OSALLISUUDESTA SEURAKUNTAVAALEISSA 2009

Linda Raitisto

Heidi Tirkkonen

Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010

Kyselyn tavoite ja toteutus

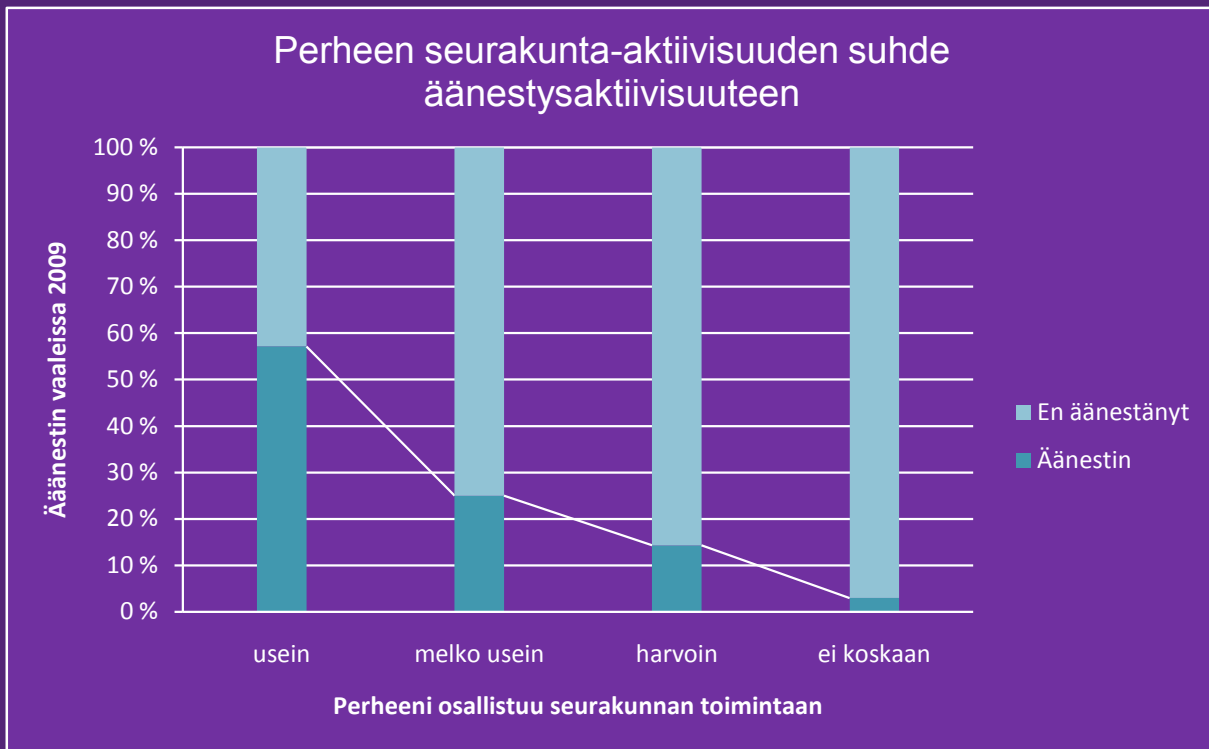
Kirkkolain (689/2008) muutoksen myötä 1.1.2009 äänestysikäraja laski seurakuntavaaleissa 18 vuodesta 16 vuoteen. Lain siirtymäsäännöksen perusteella, uutta äänioikeusikärajaa sovellettiin Salossa ja Uudessakaupungissa järjestetyissä seurakuntavaaleissa syyskuussa 2009, joissa 16–18 -vuotiaat olivat ensimmäistä kertaa mukana äänestämässä. Marraskuussa 2010 järjestetään valtakunnalliset seurakuntavaalit, joissa kirkkohallituksen yhtenä pääpisteenä on äänioikeutettujen nuorten aktivoiminen yhteistyössä Nuorten Keskus Ry:n kanssa.

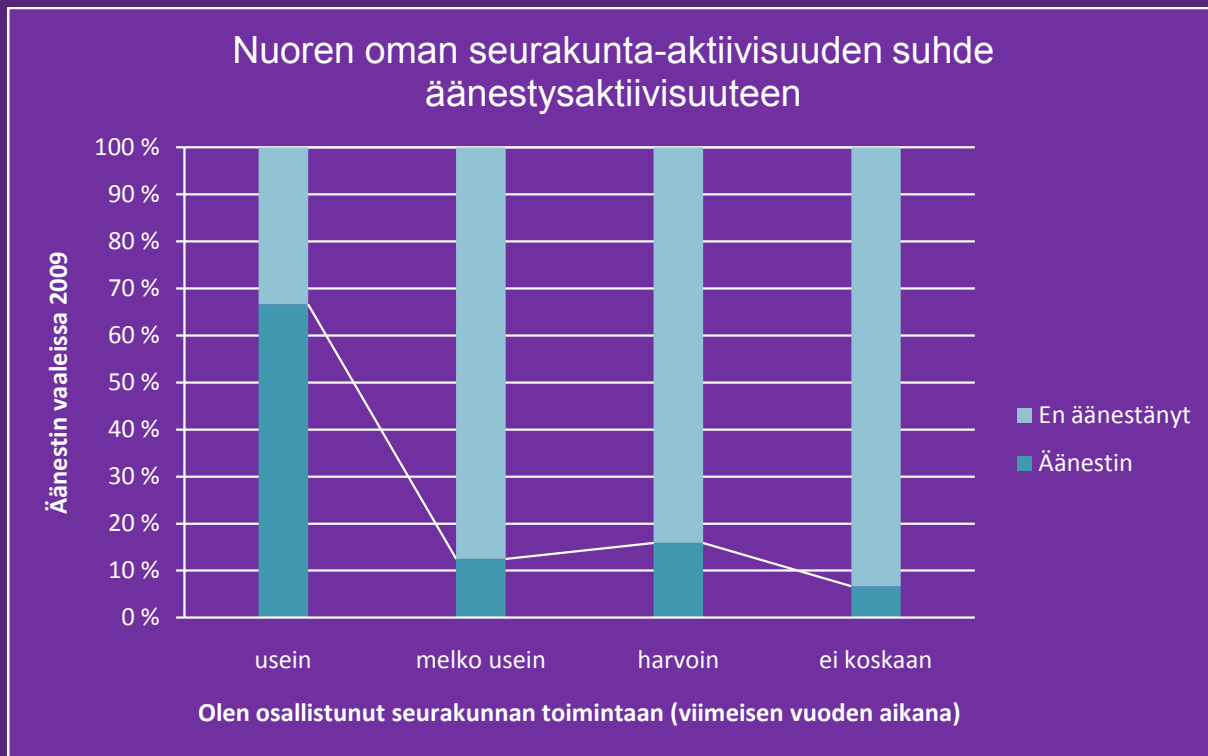
Keräsimme Nuorten Keskus Ry:n toiveesta tietoa salolaisten ja uusikaupunkilaisten nuorten vaalikokemuksista ylimääräisissä seurakuntavaaleista 2009. Kyselyn tavoitteena oli löytää tietoa, jota voitaisiin hyödyntää nuorten aktivoimisessa valtakunnallisissa vaaleissa. Tavoitimme äänestäjät Salon ja Uudenkaupungin toisen asteen oppilaitoksista. Keräsimme tietoa nuorilta Webropol-kyselyllä Internetissä toukokuussa 2010. Kysely toteutettiin Uudenkaupungin lukiossa, Uudenkaupungin ammattioppilaitoksessa, Salon lukiossa, Halikon lukiossa, Perniön lukiossa ja Salon ammattioppilaitoksessa oppituntien aikana.

Kyselyn tulokset

Kyselyyn vastasi yhteensä 222 nuorta. Naisia vastaajista oli 64 % ja miehiä 36 %. Kyselyn vastaajista lähes kaikki olivat konfirmoituja (96,4 %). Suurin osa (87,8 %) kyselyn vastaajista oli vuonna 1991–1993 syntyneitä. Vuoden 2009 seurakuntavaaleissa nuorten äänestysprosentti Salossa oli noin 11 % ja Uudenkaupungissa 14,3 %. Kyselyn vastaajien äänestysprosentti Salon ja Uudenkaupungin seurakuntavaaleissa oli 11,7 %.

Kyselyn vastauksista oli nähtävissä, että suurin merkitys äänestysaktiivisuuteen on nuoren omalla ja perheen osallistumisella seurakunnan toimintaan. Alla olevat kuvaajat osoittavat, että mitä aktiivisempi nuori ja nuoren perhe oli seurakunnassa, sitä suuremmalla todennäköisyydellä nuori äänesti seurakuntavaaleissa 2009. Suurin merkitys on nuoren omalla aktiivisuudella.

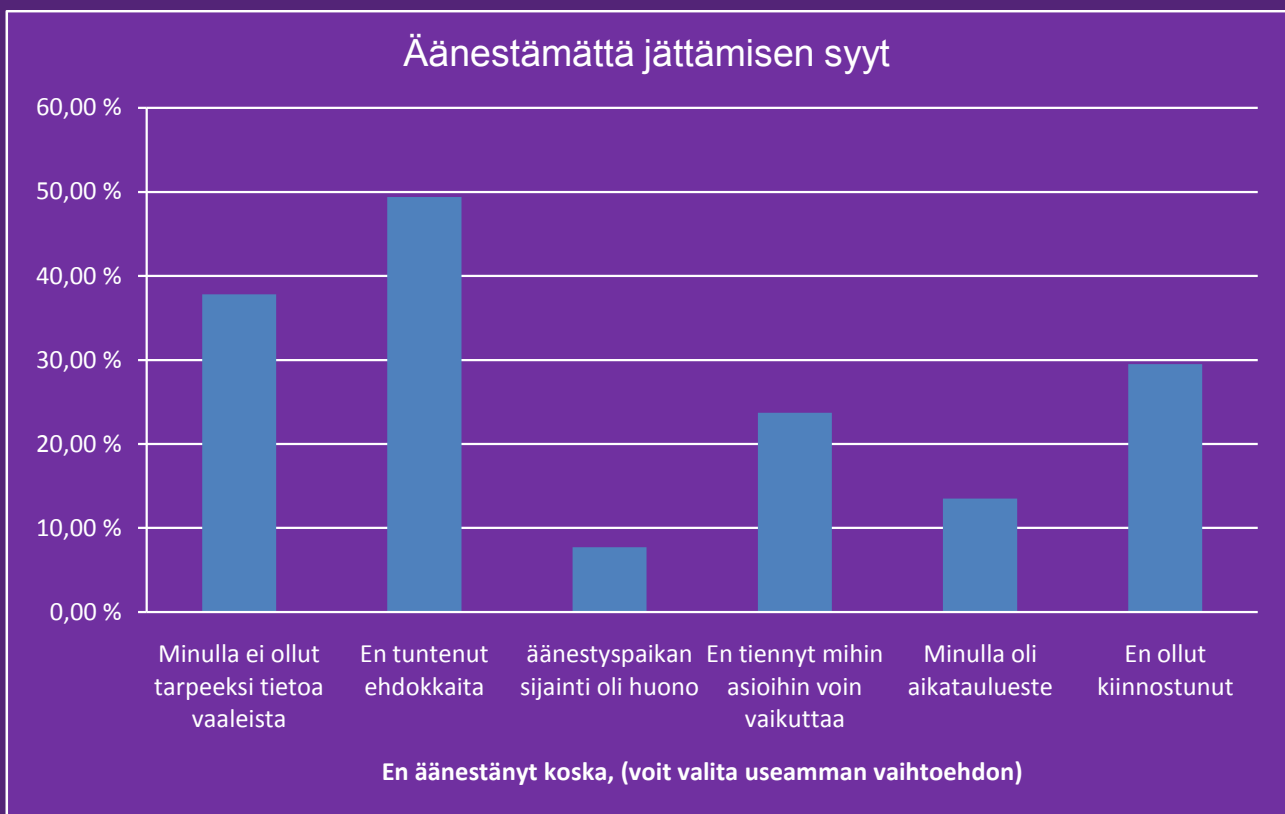

Seurakuntavaaleissa äänestäneille kohdennetuissa kysymyksissä halusimme selvittää, mistä nuoret saivat tietoa vaaleista ja olivatko he tyytyväisiä tiedon määrään. Vastaajista yli puolet (57,7 %) oli saanut tietoa seurakuntavaaleista lehdistä sekä omalta perheeltään. Vajaa puolet (46,2 %) vastaajista sanoi saaneensa tietoa koulusta. Vain alle kymmenes (7,7 %) kertoi saaneensa tiedon vaaleista televisiosta. Myös kysyttäessä, mistä vastaajat löysivät ehdokkaan, he nostavat esiin samat teemat. Äänestäneistä lähes puolet (42,3 %) löysi ehdokkaansa läheisen suosituksesta. Yli kolmannes (38,5 %) ilmoitti löytäneensä ehdokkaan vaalimainoksista ja (34,6 %) lehdistä. Äänestäneistä valtaosa (88,5 %) ilmoitti äänestämisen olleen helppoa ja selkeää.

Kyselyssä selvitettiin myös ehdokkaan valintaan vaikuttaneita tekijöitä. Tärkeintä nuorille oli, että ehdokas oli heille entuudestaan tuttu (53,8 %). Toiseksi tärkeintä olivat ehdokkaan arvot (46,2 %) ja kolmantena ehdokkaan ikä (30,8 %). Uskonnollista taustaa merkittävänä piti vain noin yksi kymmenestä (7,7 %). Äänestämisen syyksi neljännos (26,9 %) nuorista ilmoitti mahdollisuuden vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, 19,2 % ilmoitti äänestämisen syyksi vanhempien kehotuksen ja 15,4 % oli sitä mieltä, että oli hienoa päästä kokeilemaan äänestämistä.

Vuoden 2009 seurakuntavaaleissa äänestämättä jättäneistä yli kaksi kolmasosaa (74,4 %) oli tietoinen mahdollisuudestaan äänestää. Kuitenkin nuorista lähes puolet (42,3 %) olisi kaivannut lisätietoa vaaleista. Lisätietoa kaivattiin ehdokkaista, vaalien aikataulusta ja siitä, mihin äänestämällä voi vaikuttaa. Alla olevassa kuvaajasta on nähtävissä, että joka toinen vastaajista ilmoitti (49,4 %) ilmoitti äänestämättä jättämisen syyksi, ettei tuntenut ehdokkaita. Toiseksi syyksi nousi tiedonpuute (37,8 %). Lähes kolmannes ei ollut kiinnostunut vaaleista (29,5 %).

Kaikille vastaajille esitettiin yleisiä kysymyksiä seurakunnasta ja seurakuntavaaleista. Vastaajista yli puolet (55,9 %) ilmoitti olevansa tyytyväinen seurakunnan tarjoaman toiminnan määrään. Kuitenkin neljännes vastaajista koki että seurakunnan tulisi tarjota enemmän urheilutoimintaa (23 %) ja konsertteja (23 %). 17,1 % kaipasi lisää leirejä. Vastaajat nostivat kolmeksi heille tärkeimmäksi seurakunnan toimintomuodoksi

nuorisotyön lisäksi (71,2 %) lapsityön (45 %) ja kirkolliset toimitukset (44,6 %). Myös vanhustyötä (40,1 %) vastaajat pitivät tärkeänä.

Parhaaksi tiedonvälityskanavaksi nuoret ilmoittivat paikallislehden ja lähes puolet (45 %) vastaajista haluaisi saada lisätietoa vaaleista sitä kautta. Joka kolmas (35 %) vastaajista haluaisi lukea lisää vaaleista Facebookista ja joka neljäs (25 %) oli kiinnostunut vaalimainoksista. Nuoret kokevat että paras äänestyspaikka vaaleille olisi koulu (35,6 %) tai seurakuntatalo (30,2 %). Kirjaston parhaana äänestyspaikkani koki 14,9 prosenttia. Vastaajilla oli myös mahdollisuus esittää idea, miten nuoret saisi aktivoitua paremmin äänestämään. Vastaajat ehdottivat vaalikampanjan kehittämistä nuorekkaammaksi ja tapahtumiin voisi houkutella nuoria esim. musiikin, kahvitarjoilun tai tunnettujen henkilöiden avulla. Lisäksi ehdotettiin tietoisuuksia kouluille ja kaivattiin selkeämpää tiedotusta ehdokkaista. Vastaajat toivoivat myös, että vaaleissa olisi ehdolla enemmän nuoria ehdokkaita. 222 nuoresta 38,3 % ilmoitti aikovansa äänestää seurakuntavaaleissa syksyllä 2010.

Tutkimustuloksia on julkaistu mediassa mm. Kotimaa24 palvelimella, Villi-lehdessä ja Salon paikallislehdessä. Lisäksi tutkimusraportti (LIITE 2) löytyy internetistä Nuorten Keskuksen vaalikampanjan Ensimmäinen kerta internet-sivustolta ja kirkkohallituksen seurakuntavaalien internetsivustolta. Liitteenä Kotimaa 24-palvelimessa 14.9.2010 julkaistu artikkeli.

www.kotimaa24.fi

Perheen vaikutus äänestysaktiivisuuteen suuri

Johannes Ijäs 14.09.2010 08:22

Salolaisten ja uusikaupunkilaisten nuorten vaalikokemuskyselyn vastauksista selviää, että suurin merkitys äänestysaktiivisuuteen on nuoren omalla ja perheen osallistumisella seurakunnan toimintaan. Kaupunkien ylimääräisissä seurakuntavaaleissa sovellettiin 16-vuoden äänioikeusikärajaa jo vuonna 2009.

Mitä aktiivisempi nuori ja nuoren perhe oli seurakunnassa, sitä suuremmalla todennäköisyydellä nuori äänesti seurakuntavaaleissa 2009. Yli puolet kyselyyn vastanneista, jotka ilmoittivat perheensä osallistuvan seurakunnan toimintaan usein, äänesti. Suurin merkitys äänestysaktiivisuuteen on kuitenkin nuoren omalla aktiivisuudella.

Kyselyssä selvitettiin myös ehdokkaan valintaan vaikuttaneita tekijöitä. Tärkeintä nuorille oli, että ehdokas oli heille entuudestaan tuttu (53,8 %). Toiseksi tärkeintä olivat ehdokkaan arvot (46,2 %) ja kolmantena ehdokkaan ikä (30,8 %). Uskonnollista taustaa merkittävänä piti vain noin yksi kymmenestä (7,7 %).

Nuorista lähes puolet (42,3 %) olisi kaivannut lisätietoa vaaleista. Joka toinen vastaajista ilmoitti (49,4 %) ilmoitti äänestämättä jättämisen syyksi, ettei tuntenut ehdokkaita.

Diakonia-ammattikorkeakoulun Helsingin toimipisteen opiskelijat **Linda Raitisto** ja **Heidi Tirkkonen** keräsivät Nuorten Keskus Ry:n toiveesta tietoa salolaisten ja uusikaupunkilaisten nuorten vaalikokemuksista. Tietoa hyödynnetään nuorten aktivoimisessa valtakunnallisessa marraskuisessa seurakuntavaalissa.

Kysely tehtiin internetissä. Vastaajat olivat Uudenkaupungin lukiosta ja ammattioppilaitoksesta, Salon lukiosta ja ammattioppilaitoksesta, Halikon lukiosta, Perniön lukiosta. Kyselyyn vastasi 222 nuorta. Heistä suurin osa (87,8 %) oli vuonna 1991–1993 syntyneitä.